

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Financování stravovacích zařízení na základních školách

Andrea Hořínková

Bakalářská práce

2021

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Andrea Hořínková**
Osobní číslo: **E18079**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Téma práce: **Financování stravovacích zařízení na základních školách**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analyzovat způsob financování stravovacích zařízení na základních školách ve vybrané obci, zhodnotit oblast nákladů na stravovací služby a zformulovat prognózy očekávaného vývoje s jejich ekonomickými dopady na školy a příslušné zřizovatele.

Osnova:

- Charakteristika oblasti školství.
- Vymezení základních způsobů financování aktivit v oblasti základního školství.
- Charakteristika stravovacích zařízení zřizovaných statutárním městem Hradec Králové.
- Analýza nákladů na provoz vybraných stravovacích zařízení.
- Zhodnocení dopadů různých způsobů organizace stravovacích zařízení na školy a zřizovatele.

Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran
Rozsah grafických prací: –
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

PEKOVÁ, J., JETMAR, M., TOTH, P. Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.
PETEROVÁ, H. Finanční hospodaření územních samosprávných celků. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2016. ISBN 978-80-86976-35-8.
SVOBODA, F. Ekonomika veřejného sektoru. Praha: Ekopress, 2017. ISBN 978-80-87865-35-4.
VALENTA, J. Právní rámec řízení škol a školských zařízení. Karviná: Paris, 2018. ISBN 978-80-87173-41-1.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martin Sobotka, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

L.S.

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2020

Prohlášení

Prohlašuji:

Práci s názvem *Financování stravovacích zařízení na základních školách* jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice

V Pardubicích dne 29. 4. 2021

Andrea Hořínková v.r.

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Martinu Sobotkovi Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a trpělivost.

Anotace

Závěrečná práce se zabývá problematikou financování stravovacích zařízení na základních školách ve vybraných letech. Teoretická část práce obsahuje definici jednotlivých typů zřizovatelů škol a školských zařízení, charakteristiku školských stravovacích zařízení a shrnuje způsoby financování stravovacích zařízení. Praktická část představuje teritorium škol a školských zařízení na území statutárního města Hradec Králové a řeší analýzu vybraných stravovacích zařízení v letech 2015-2020 a jejich zhodnocení a doporučení.

Klíčová slova

Školská právnická osoba, školské zařízení, financování, školní jídelny, stravování

Title

Financing of catering facilities in primary schools

Annotation

The bachelor thesis deals with the issue of financing catering facilities in primary schools in selected years. The theoretical part of the thesis contains a definition of individual types of schools and school facilities founders, the characteristics of school catering facilities, and summarizes how catering facilities are financed. The practical part represents the territory of schools and school facilities in the city of Hradec Králové and deals with the analysis of selected catering facilities in the years 2015-2020 and their evaluation and recommendations.

Keywords

The educational legal entity, school facilities, financing, school canteens, catering

OBSAH

Úvod	10
1 Charakteristika oblasti školství.....	11
1.1 Veřejní zřizovatelé	12
1.1.1 Ministerstva	12
1.1.2 Obec	13
1.1.3 Kraj	14
1.2 Neveřejní zřizovatelé	16
1.2.1 Registrované církve a náboženské společnosti.....	16
1.2.2 Ostatní právnické osoby a fyzické osoby (soukromé osoby)	17
1.3 Česká školní inspekce	18
1.4 Školní stravování v České republice	20
2 Vymezení základních způsobů financování aktivit v oblasti základního školství	24
3 Charakteristika stravovacích zařízení zřizovaných statutárním městem Hradec Králové.....	29
4 Analýza nákladů na provoz vybraných stravovacích zařízení	34
5 Formulace závěrů a doporučení	49
Závěr	51
Seznam použité literatury a pramenů.....	52
Přílohy.....	55

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Základní školy	12
Tabulka 2 – Základní církevní školy celkem.....	16
Tabulka 3 – Soukromé základní školy celkem	18
Tabulka 4 – Finanční limity.....	22
Tabulka 5 – Kapacita stravovacích zařízení ZŠ 2019/20	33
Tabulka 6 – Doplňková činnost školní jídelny	43
Tabulka 7 – Obnova vybavení v roce 2020	47

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Mapa městských ZŠ a MŠ.....	30
Obrázek 2 – Zřizovatelé základních škol.....	31
Obrázek 3 – Mapa jídelen a výdejen městských ZŠ.....	32
Obrázek 4 – Finanční příspěvek ze státního rozpočtu na školní jídelny 2018-2019	35
Obrázek 5 – Finanční příspěvek od zřizovatele na základní školy 2015-2020 v tis. Kč	35
Obrázek 6 – Finanční příspěvek od zřizovatele na školní jídelny 2015-2020 v tis. Kč	36
Obrázek 7 – Podíl příspěvku na jídelny od zřizovatele 2015-2020	37
Obrázek 8 – Výše stravného	38
Obrázek 9 – Výše stravného, plná cena.....	38
Obrázek 10 – Porovnání výše plné ceny oběda a míry dotace na oběd.....	39
Obrázek 11– Počet přihlášených strávníků celkem 2016-2019.....	40
Obrázek 12 – Počet pracovníků školní jídelny 2016-2019.....	40
Obrázek 13 – Počet vydaných obědů celkem 2016-2019.....	41
Obrázek 14 – Rozdělení státního příspěvku	42
Obrázek 15 – Podíl finančních zdrojů na výnosech	43
Obrázek 16 – Příjmy a výdaje školní jídelny 2016-2019 v tis. Kč.....	44
Obrázek 17 – Děti zapsané do 1. ročníku základního vzdělávání	44
Obrázek 18 – Analýza vývoje školní jídelny 2020-2023	45
Obrázek 19 – Vynaložené investiční finanční prostředky 2016-2018.....	46
Obrázek 20 – Podíl jednotlivých škol na příspěvku pro obnovu gastrovybavení 2020	48

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
Abs.	Absolutně
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ČSÚ	Český statistický úřad
ZŠ	Základní škola
MŠ	Mateřská škola
ŠD	Školní družina
ŠJ	Školní jídelna
ZUŠ	Základní umělecká škola
SŠ	Střední škola
VOŠ	Vyšší odborná škola
HK	Hradec Králové
KHK	Královehradecký kraj
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
MMHK	Magistrát města Hradec Králové

Úvod

Školní stravování v České republice má důležitou úlohu v poskytování adekvátní výživy dětí, která ovlivňuje jejich růst a vývoj. Jedná se o jeden z nástrojů potravinové a výživové politiky státu, díky které dochází k formování vzorců stravovacího chování a celkového životního stylu.

Tato práce se věnuje problematice školního stravování na základních školách, kde se dlouhodobě řeší její nedostatečné financování. Cílem bakalářské práce je analyzovat způsob financování stravovacích zařízení na základních školách ve vybrané obci, zhodnocení oblasti nákladů na stravovací služby a zformulování prognózy očekávaného vývoje s jejich ekonomickými dopady na školy a příslušné zřizovatele.

Díličím cílem je najít odpověď na otázku, zda byly dosaženy cíle rozvoje v oblasti školního stravování, které jsou stanoveny v konceptu rozvoje školství 2016-2020, který sestavuje odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže města Hradec Králové.

Bakalářská práce je členěna do pěti kapitol. První kapitola se zabývá charakteristikou a definicí jednotlivých typů zřizovatelů škol a školských zařízení podle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Druhá kapitola se věnuje financování školských stravovacích zařízení, jsou zde popsány finanční toky a způsoby rozdělování prostředků z veřejného rozpočtu. Součástí kapitoly je charakteristika školských stravovacích zařízení, kde je definována jejich činnost, legislativa, kterou se řídí a jakým způsobem jsou kontrolovány.

Ve třetí kapitole je představeno teritorium škol a školských zařízení na území statutárního města Hradec Králové. Ve čtvrté kapitole jsou graficky zobrazeny komparace zkoumaných stravovacích zařízení včetně analýzy vybraných zařízení. V páté kapitole jsou uvedeny výsledky šetření, prognózy vývoje a doporučení základním školám.

1 Charakteristika oblasti školství

Zřizovatelem školské právnické osoby dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“) je zpravidla ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí nebo jiná právnická osoba nebo fyzická osoba. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy rozděluje zřizovatele škol do dvou kategorií (MŠMT, 2021) „*tzv. veřejné zřizovatele, jejichž postavení je upraveno právními předpisy veřejného práva (jedná se o stát, kraj, obec a dobrovolný svazek obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství), a tzv. neveřejné zřizovatele (jedná se o registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, ostatní právnické osoby a fyzické osoby).*“

Školská právnická osoba je zřízena na základě zřizovací listiny buď jedním zřizovatelem nebo více zřizovateli, kteří mezi sebou uzavřou zakladatelskou smlouvu. Obě listiny musí obsahovat název, sídlo školské právnické osoby a úplný název, sídlo a identifikační kód zřizovatele včetně označení statutárního orgánu. Podle § 131 školského zákona je statutárním orgánem ředitel. V listině musí být uvedeno o jaký druh školy se jedná, případně v jakých dalších školských zařízeních vykonává školská právnická osoba svou činnost. Ve zřizovací listině je obsaženo vymezení hlavní a doplňkové činnosti (předmět, rozsah, podmínky). Peterová (2016, s. 36) specifikuje, že by okruhy doplňkové činnosti měly navazovat na hlavní činnost školské právnické osoby tak, aby byly využity všechny hospodářské možnosti a odbornosti zaměstnanců organizace. Dále ve zřizovací listině musí být uvedena práva a povinnosti zřizovatele v takovém rozsahu, aby byl schopen zajišťovat základní vzdělávání. Dále se zde vymezuje majetek a vlastnictví zřizovatele, který se předává k hospodaření. V listině je rovněž uvedena doba, na kterou je školská právnická osoba zřízena. Podle § 125 odst. 5, školského zákona vzniká školská právnická osoba dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob, vedený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Územní samosprávný celek může zvolit právní formu příspěvkové organizace pro činnosti ve své působnosti, která pak musí být zapsána do obchodního rejstříku. V přílohách je zahrnuta zřizovací listina základní školy.

Vzdělávací soustava v České republice je poměrně decentralizovaná a až na určité výjimky je řízena převážně regionálními celky. Centrálně jsou zřizovány většinou speciální školy a školská zařízení pro děti, žáky a studenty, kteří jsou smyslově, mentálně nebo tělesně postižení. Dále

jsou to speciální školy určeny dětem, žákům a studentům obtížně vychovatelným nebo s vadami řeči.

V následující tabulce 1 jsou zobrazeny počty základních škol, tříd a dětí podle zřizovatele školy. Z tabulky lze zjistit, že ve školním roce 2019/20 existovalo v České republice 4 172 základních škol z nichž převážná většina 93,2 % byla zřízena veřejným subjektem. Menší část 5,7 % byla zřízena soukromým subjektem a 1,1 % připadlo církevním zřizovatelům.

Tabulka 1 – Základní školy

Základní školy 2019/20						
Zřizovatel	Školy		Třídy		Žáci	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Veřejný	3 907	93,2	46 168	95,9	64 584	96,3
Soukromý	239	5,7	1 508	3,1	17 952	1,9
Církevní	46	1,1	441	0,9	7 329	0,8
Celkem	4 192	100,0	48 117	100,0	952 946	100,0

Zdroj: vlastní zpracování podle údajů ČSÚ

1.1 Veřejní zřizovatelé

Veřejní zřizovatelé zřizují školy a školská zařízení formou školské právnické osoby (§ 124 až 140 školského zákona), nebo jako příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu § 27 až 39 b) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

1.1.1 Ministerstva

Ministerstva vykonávají v oblasti školství státní správu. Pravomoci ministerstev jsou obsažena v kompetenčním zákoně (zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky). Ministerstva mají zákonodárnou moc, a tak mohou podle čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR vydávat na základě a v mezích zákona vyhlášky. V čele ministerstva stojí ministr, který je členem vlády ČR. Ministr nese plnou zodpovědnost za chod ministerstva.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) v rámci své působnosti plní úkoly stanovené zákony a dalšími závaznými zákony, předpisy. V regionálním školství je na centrální úrovni tudíž je nejvýznamnější institucí státní správy. MŠMT zřizuje a zrušuje školy,

jejichž činnost je upravena mezinárodními smlouvami, dále mateřské, základní a střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, pokud ji nezřídí kraj, obec nebo svazek obcí (§169 odst. 3 a), školský zákon). Tyto školy působí na neziskové bázi. MŠMT vytváří střednědobé a dlouhodobé koncepce a strategie všech sektorů vzdělávací soustavy. Dále studuje rozvoj a zajišťuje kvalitu ve vzdělávání, jejímž cílem je určit budoucí směřování celého sektoru. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy předkládá podklady k návrhu státního rozpočtu a je mu podřízena Česká školní inspekce.

Ministerstvo obrany zřizuje a zrušuje střední vojenské školy a jim sloužící školská zařízení. Ministerstvo vnitra zřizuje a zrušuje střední policejní školy, střední školy požární ochrany. Ministerstvo spravedlnosti zřizuje a zrušuje střední školy vězeňské služby. Ministerstvo zahraničních věcí zřizuje školy a zařízení při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu ČR jako součást těchto úřadů (Peková a spol. 2019, s. 604).

1.1.2 Obec

Obec vykonává samosprávu v oblasti školství. Samosprávu lze označit jako „výsledek delegování správy na jiné, nestátní subjekty. Samospráva je tedy výrazem decentralizace a demokracie. Samospráva má oprávnění vykonávat svoje záležitosti samostatně, vlastním jménem a prostředky, v rámci zákonem stanovenými předpisy.“ (Provažníková a Sedláčková 2009, s. 11)

Při zajišťování vzdělávání dbá obec o soulad rozvoje vzdělání se zájmy občanů obce a také o dostupnost vzdělávání a školských služeb podle podmínek dané obce. Je povinna umožnit plnění povinné školní docházky dětí s trvalým bydlištěm na jejím území a také dětí, které jsou umístěny ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Podle § 36 odst. 1 školského zákona je školní docházka povinná po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku. Za tímto účelem buď zřizuje základní školu nebo zajistí plnění povinné školní docházky ve škole zřízené jinou obcí nebo svazkem obcí. Obec je rovněž povinna zajistit podmínky pro předškolní děti, které mají v posledním roce před zahájením povinné školní docházky trvalé bydliště v obci, a děti umístěné v dětských domovech v obci. Za tímto účelem buď zřizuje mateřskou školu, nebo zajišťuje předškolní vzdělávání v jiné mateřské škole. Podle Svobody (2017, s. 126) „Obec nemá možnost přímo ovlivňovat obsah vzdělávání, vzdělávací proces ani vzdělávací nabídku škol, jmenuje ale (a odvolává) ředitele zřizované základní a mateřské školy a své

zástupce má rovněž ve školské radě.“ Mimo výše uvedená školská zařízení má obec možnost zřizovat a zrušovat: (§ 181 odst. 1, školský zákon)

- základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14,
- zařízení školního stravování sloužící dětem a žákům škol, které zřizuje,
- základní umělecké školy,
- školská zařízení pro zájmové vzdělávání,
- školská účelová zařízení,
- školy nebo školská zařízení, které jinak zřizuje kraj nebo ministerstvo, pokud prokáže potřebné finanční, materiální a personální zabezpečení jejich činnosti orgánu, který vede rejstřík škol a školských zařízení

Zastupitelstvo obce schvaluje zřizovací listinu školy, která byla zřízena obcí a rozhoduje o jejím rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení. Na návrh rady projednává a schvaluje výši ročního příspěvku na provoz školy z rozpočtu obce. Na návrh rady projednává a schvaluje odvod z rozpočtu školy do rozpočtu obce a investiční dotaci. U základních a mateřských škol stanoví obecně závaznou vyhláškou spádové obvody školy, je-li v obci více jak jedna škola (podle § 178 odst. 2 školského zákona b)). Pokud obec spádové obvody nestanoví a je ohroženo plnění povinné školní docházky, pak tak učiní krajský úřad.

1.1.3 Kraj

Kraj vykonává územní samosprávu v oblasti školství a vykonává obdobné kompetence jako obce vůči středním a vyšším odborným školám, které zřizuje. Kraj poskytuje rovněž podmínky pro vzdělávání dětí se zdravotním postižením a znevýhodněním, dále poskytuje podmínky pro vzdělávání jazykového, základního uměleckého a zájmového směru, a také odpovídá za výkon ústavní výchovy. Kraj je povinen zajistit dopravu žáků do spádové školy, pokud vzdálenost jejich místa trvalého bydliště od školy přesáhne 4 km. (podle § 178 odst. 5), školský zákon).

Na základně výše uvedených povinností kraj zřizuje: (§ 181 odst. 1 zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon)

- střední školy,
- vyšší odborné školy,

- mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením,
- základní školy speciální,
- školy při zdravotnických zařízeních,
- školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování pro děti, žáky a studenty škol, které zřizuje,
- střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14,
- jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky,
- základní umělecké školy,
- školská zařízení pro zájmové vzdělávání a
- dětské domovy

Mimo těchto organizací má kraj možnost zřizovat další školská zařízení a školské služby, pokud má dostatečné zdroje. Jedná se o mateřské a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny a s nimi související školská zařízení, která jsou obvykle zřizována obcí nebo ministerstvem.

Zastupitelstvo kraje má podobné pravomoci jako zastupitelstvo obce. Pokud je zřizovatelem školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace kraj, tak podle Madeje (2017, s. 206) zastupitelstvo schvaluje její zřizovací listinu a rozhoduje o jejím rozdělení, sloučení, splnutí nebo zrušení. Zřizovatel rozhoduje o odměňování ředitele školy a také ho jmenuje a odvolává.

Krajský úřad plní úkoly, které mu uloží zastupitelstvo kraje. Krajské úřady mají obdobné kompetence na území kraje jako ministerstvo na úrovni centrální (Svoboda 2017 s. 126). Krajský úřad zpracovává každoročně výroční zprávu o stavu, rozvoji vzdělávací soustavy v kraji a vytváří dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje v kraji. Vede v rejstříku škol a školských zařízení údaje o mateřských školách a školských zařízeních (podle § 143 odst. 1 školského zákona). Opatřením obecné povahy vytvoří nebo rozšíří školský obvod mateřské nebo základní školy zřizované obcí nebo svazkem obcí v případě, že území obce nespadá pod školský obvod a je ohroženo plnění povinné školní docházky dítěte (§ 178 odst. 3), školského zákona). Krajský úřad přerozděluje finanční prostředky školám a může vstupovat do hodnocení výsledků vzdělávání žáků základních škol v případě, že se záležitost týká ředitele školy.

1.2 Neveřejní zřizovatelé

Neveřejní zřizovatelé podle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT, 2021) zřizují „školy a školská zařízení zřizovat v právní formě školské právnické osoby podle školského zákona nebo v právní formě jiné právnické osoby podle zvláštních právních předpisů, jejichž předmětem činnosti je poskytování vzdělávání nebo školských služeb podle školského zákona. Neveřejné zřizovatelé nejčastěji využívají právní formy společností s ručením omezeným, školské právnické osoby a v poslední době též právní formy ústavu.“

1.2.1 Registrované církve a náboženské společnosti

Registrované církve a náboženské společnosti mohou zřizovat církevní školy a školská zařízení, je-li jim to zvláštním právem umožněno. Toto právo je zakotveno v zákoně o církvích a náboženských společnostech konkrétně v § 7 odst. 1 d). Pokud ke zřízení církevní školy oprávnění nemají, mohou zřizovat pouze školy soukromé. Na církevní školství se vztahuje obecná církevní legislativa, školský zákon a stejné právní předpisy jako pro veřejné školství, pokud není stanoveno jinak. Na tyto subjekty se vztahují veškeré kontroly zajišťované státem – Česká školní inspekce, obce, kraje, MŠMT, finanční úřad aj.

Tabulka 2 – Základní církevní školy celkem

Základní církevní školy celkem 2009/10-2019/20			
Školní rok	Školy	Třídy	Žáci
2009/10	40	337	5 207
2010/11	40	343	5 261
2011/12	42	369	5 475
2012/13	42	380	5 723
2013/14	42	397	5 983
2014/15	43	406	6 313
2015/16	43	417	6 581
2016/17	45	437	6 892
2017/18	45	444	7 161
2018/19	46	449	7 324
2019/20	46	441	7 329

Zdroj: ČSÚ, 2020

Z tabulky 2 vyplývá, že v České republice ve školním roce 2019/20 bylo celkem 46 církevních základních škol, což je 15% nárůst oproti školnímu roku 2009/10. Instituce spojené s Římskokatolickou církví zřizují největší počet církevních škol.

Církevní školy mají obecné cíle v oblasti vzdělávání, které jsou obsaženy v § 2 odst. 2, školského zákona, ale také cíle své vlastní. „*Základním posláním církevní školy je nabídnout alternativní výchovu a vzdělávání, opírající se o křesťanské pojetí zkušenosti církve v oblasti školství. Cílem církevní školy je poskytovat základní vzdělání, které je rovnocenné s jinými základními školami. Nadstavbou výchovy a vzdělávání je formace dětí a žáků v křesťanské osobnosti.*“ (Církevní základní škola a mateřská škola ve Zlíně, 2021)

Jeden z důležitých rozdílů mezi církevním a veřejným školstvím je, že se na církevního zřizovatele nevztahuje zákonná povinnost spádovosti škol. Tudíž nemusí zajistit žákům, studentům plnit povinnou školní docházku v místě jejich trvalého bydliště. Dalším důležitým rozdílem jsou hodnoty pedagogů a zaměstnanců školy. Všichni sdílí stejné náboženské vyznání, což pozitivně ovlivňuje kulturu, klima a vnitřní předpisy školy (etický kodex). Církevní škola není ovlivněna ani vymezena územím a naopak zdůrazňuje náboženskou výchovu a morálku v duchu určité konfese.

1.2.2 Ostatní právnické osoby a fyzické osoby (soukromé osoby)

Soukromé školy jsou školy, které nejsou zřízeny státem, krajem, obcí, registrovanou církví ani náboženskou společností. Při zřízení soukromé školy si zřizovatel volí právní formu, kterou nabízí zákon o obchodních společnostech a družstvech, např. společnost s ručením omezeným, veřejná obchodní společnost či akciová společnost (Eurydice, 2021). Školský zákon nabízí zřizovatelům právní formu školské právnické osoby a občanský zákoník formu korporace, spolku nebo ústavu.

Zřizovatel soukromé školy musí získat oprávnění k výkonu činnosti školy a musí být zapsán v rejstříku škol a školských zařízení. V České republice bylo ke školnímu roku 2019/20 celkem 239 soukromých základních škol, což činí podle tabulky 1 podíl 5,7 % z celkového počtu základních škol. Počet soukromých základních škol je znázorněn v tabulce 3. Mezi lety 2014/15 a 2019/20 vzrostl o 93 % a počet žáků dokonce o 104 %, což značí velkou poptávku po tomto typu škol.

Tabulka 3 – Soukromé základní školy celkem

Soukromé základní školy celkem 2009/10-2019/20			
Školní rok	Školy	Třídy	Žáci
2009/10	72	514	5 710
2010/11	80	549	6 129
2011/12	85	586	6 542
2012/13	91	599	7 017
2013/14	105	650	7 731
2014/15	124	764	8 805
2015/16	145	843	10 057
2016/17	180	988	11 949
2017/18	196	1 125	13 702
2018/19	215	1 293	15 753
2019/20	239	1 508	17 952

Zdroj: ČSÚ, 2020

Na soukromých základních školách se platí školné, ve kterém jsou na některých školách zahrnuty i zájmové kroužky, nadstandartní učební pomůcky, logopedická péče aj. (Nesejt, 2003). Na některých soukromých základních školách jsou používány alternativní metody vzdělávání založené na základě waldorfské pedagogiky nebo metod montessori či dalton (Křčálová, 2018). Soukromé základní školy navštěvuje obecně méně dětí než na veřejné, takže je ve třídách menší počet žáků a z toho plyne, že se k žákům přistupuje individuálně dle jejich potřeb. Atmosféra školy je na tomto typu škol spíše rodinná.

Neveřejné školy a školská zařízení, stejně jako veřejné, musí vyučovat dle schválených Rámcových vzdělávacích a akreditovaných programů. Podle § 2 odst. 3 školského zákona jsou rovněž poskytovatelem veřejné služby. Tato zařízení jsou rovněž kontrolovány Českou školní inspekcí i dalšími kontrolními orgány.

1.3 Česká školní inspekce

Česká školní inspekce, která je organizační složkou státu, je dalším orgánem, který se podílí na státní správě ve školství. Česká školní inspekce je správní úřad České republiky na úseku školství s celostátní působností, a je zřízena zákonem č. 561/2004 Sb., školský zákon. V jejím čele stojí ústřední školní inspektor, kterého jmenuje ministr školství mládeže a tělovýchovy. Z organizačního hlediska se Česká školní inspekce dělí na ústředí, které sídlí v Praze a na

jednotlivé inspektoráty. Má působnost evaluační (hodnotící) a kontrolní, a je vykonávána zejména ve formě šetření na místě, dále pak formou inspekčního elektronického zjišťování pomocí dotazníku (Česká školní inspekce, 2018).

Vykonává-li Česká školní inspekce evaluaci, zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání. Výstupem této evaluace je inspekční zpráva, popřípadě tematická zpráva. Inspekční zpráva je společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce zaslána zřizovateli a školské radě, je veřejná po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu.

Kontrolní činnost České školní inspekce spočívá ve správním dozoru v oblasti dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb. Výstupem kontrolní činnosti je protokol (Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže, 2018).

Česká školní inspekce provádí inspekční činnost ve všech školách a školských zařízeních zapsaných ve školském rejstříku, bez ohledu na zřizovatele, a to v pravidelných intervalech (tzv. inspekční cyklus). Pro tyto účely jsou zpracovány koncepční záměry inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy.

Vlastní inspekční činnost pak vykonává na základě plánu hlavních úkolů na příslušný školní rok, který schvaluje ministr školství, mládeže a tělovýchovy. Komplexní hodnotící činnost je vykonávána zejména na základě veřejně známých kritérií, která pro daný školní rok schvaluje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. V rámci inspekční činnosti Česká školní inspekce zejména: (§ 174 odst. 2, zákon č. 561/2004, školský zákon).

- získává a analyzuje informace o vzdělávání dětí, žáků a studentů, o činnosti škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku, sleduje a hodnotí efektivnost vzdělávací soustavy,
- zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů a akreditovaných vzdělávacích programů,
- zjišťuje a hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem,
- vykonává kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb,
- vykonává veřejnosprávní kontrolu využívání finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 160 až § 163 školského zákona“

Česká školní inspekce provádí inspekční činnost na základě podnětů, stížností a petic. V případě inspekční činnosti konané na základě stížnosti prošetřuje Česká školní inspekce jednotlivá tvrzení uvedená ve stížnosti, která jsou v její kompetenci, a výsledek šetření předává zřizovateli k dalšímu řízení (Česká školní inspekce, 2018). Zřizovatel informuje Českou školní inspekci o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě. Šetření stížností, podnětů a petic není realizováno v inspekčních cyklech, jako v případě komplexní hodnotící činnosti, ale vždy až po přijetí příslušného podnětu, stížnosti nebo petice (Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže, 2018).

1.4 Školní stravování v České republice

Školní stravování v České republice má důležitou úlohu v poskytování adekvátní výživy dětí, která ovlivňuje jejich růst a vývoj. Jedná se o jeden z nástrojů potravinové a výživové politiky státu, díky které dochází k formování vzorců stravovacího chování a celkového životního stylu. Podle školského zákona je školní stravování školskou službou (Asociace zřizovatelů školních jídelen, z. s., 2016). Školní stravování musí splňovat určité požadavky podle skupin spotřebitelů, pro které jsou určeny, a tím napomáhá při boji s podvýživou a obezitou u dětí. Školní stravování pro své děti a žáky zajišťuje škola ve spolupráci se zřizovatelem podle § 122 školského zákona. Podle § 3 vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, školní stravování zabezpečují školní jídelny, školní jídelny-vývařovny a školní jídelny-výdejny. „Školní jídelna – v rámci školního stravování připravuje a vydává jídla nebo může připravovat jídla, která vydává výdejna. Školní jídelna-vývařovna (dále jen „vývařovna“) v rámci školního stravování připravuje jídla, která vydává výdejna. Školní jídelna-výdejna (dále jen „výdejna“) v rámci školního stravování vydává jídla, která připravuje jiný provozovatel stravovacích služeb.“ (Valenta 2018, s. 390). V případě, že škola není schopna poskytovat žákům jídlo a nemá prostory pro vlastní jídelnu, může škola smluvně zajistit stravování v jídelně jiné organizace, závodní jídelnou nebo organizací poskytující hromadné stravování, a zajistit tak stravování externí formou.

Školní stravovací zařízení, jako je jídelna, výdejna nebo vývařovna může být součástí školy nebo samostatným školským zařízením. Pokud se jedná o stravovací zařízení, které je součástí školy, pak je za její provoz a chod zodpovědný vedoucí pracovník zařízení a ředitel školy. V případě, že je stravovací zařízení samostatným školským zařízením, za jeho provoz a chod zodpovídá zřizovatel.

Školní stravování musí odpovídat legislativním standardům, a dále musí zohledňovat bezpečnost a ochranu zdraví konzumentů a výživové normy (Lukašíková a spol. 2015, s. 8). Obecné zmínky o školním stravování upravuje školský zákon, který v § 119 definuje zařízení školního stravování. Podle tohoto paragrafu je možné poskytovat školní stravování jak pro děti, žáky a studenty, tak i pro zaměstnance školy a školských zařízení, stejně jako pro další osoby (cizí strážníky), a to za úplatu. Podle Valenty (2018, s. 390) bývá stravování cizích strážníků většinou obsahem doplňkové činnosti, která musí být vyjádřena ve zřizovací listině. Vyhláška MŠMT 107/2005 Sb., o školním stravování, zmiňuje v § 3 odst. 7, že se stravování pro další osoby může uskutečňovat pouze časově, nebo prostorově odděleně od školního stravování. Ve školském zákoně jsou upraveny požadavky na ochranu a bezpečnost dětí, žáků a studentů při činnostech souvisejících s poskytováním školských služeb. Dále zde najdeme i možnosti způsobu financování školních stravovacích zařízení a jejich zakládání a rušení.

Školské stravovací zařízení musí dodržovat hygienické legislativní předpisy při poskytování svých služeb. Prováděcím předpisem je vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných. V ní jsou uvedeny podmínky pro uvádění pokrmů do oběhu a způsob stanovení kritických bodů včetně jejich evidence. Tato vyhláška obsahuje tak přísná hygienická pravidla, které prakticky omezují nebo dokonce vylučují přípravu určitých jídel. Stravovací zařízení také musí dodržovat předpisy, které určují podmínky při likvidaci zbytků potravin, které jsou obsaženy v zákoně o odpadech č. 541/2020 Sb. Základní zákon v oblasti hygienických požadavků je zákon o ochraně veřejného zdraví č. 258/2000 Sb., který se zabývá hygienickými podmínkami ve stravovacích zařízeních.

Hygienické a výrobní podmínky určuje Evropská unie, konkrétně se jedná o nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 o hygieně potravin živočišného původu a (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva a stanoví se postupy týkající se bezpečnosti potravin. Obě nařízení jsou implementována legislativou České republiky, a to konkrétně ve vyhlášce č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty. Vyhláška obsahuje požadavky na hygienu, uspořádání provozovny, hygienické praktiky při zpracování, balení, přepravě a balení u živočišných výrobků.

Dalším důležitým pramenem a skutečnou alfou a omegou, podle kterého se řídí školní stravování je vyhláška o školním stravování č. 107/2005 Sb., která byla novelizována celkem čtyřikrát v letech 2008, 2011, 2015 a 2017. Vyhláška stanovuje, jak má školní stravování vypadat v praxi a je zde upravena organizace školního stravování a provoz jednotlivých typů školských stravovacích zařízení. V § 5 je obsažena úplata za školní stravování v zařízeních založených státem, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí. Součástí vyhlášky jsou dvě přílohy. První se zabývá výživovými normami pro školní stravování a určuje balancovanou hodnotu vybraných druhů potravin na strávnicka a den v závislosti na věkové skupině strávnicka – jedná se o tzv. spotřební koš. V příloze B je znázorněn spotřební koš, který se skládá z deseti základních druhů potravin a za jeho podobu zodpovídá MŠMT a Ministerstvo zdravotnictví. Druhá příloha vyhlášky o školním stravování se zabývá finančními limity na nákup potravin podle věkových skupin strávnicků na den – tzv. finanční normativ, který je zobrazen v tabulce 4.

Tabulka 4 – Finanční limity

Finanční limity podle vyhlášky 107/2005 Sb., o školním stravování	
Věková skupina strávnicků	Finanční limity Kč/den/strávnick
do 6 let – celodenní	45,00-75,00
7-10 let – oběd	16,00-32,00
11-14 let – oběd	19,00-34,00
15 a více let – oběd	20,00-37,00

Zdroj: příloha č. 1 vyhlášky 107/2005 Sb., o školním stravování

Kontrola školního stravování

Kontrolu školských stravovacích zařízení zajišťuje zejména Česká školní inspekce. Cílem je zkontrolovat, zda se dodržují právní předpisy a jaká je úroveň poskytovaných služeb. Kontroluje se plnění spotřebního koše, který je zmíněn v kapitole 2.1 této bakalářské práce. „Stanovené výživové normy musí být plněny i v případě výběrového systému poskytovaného stravování s výjimkou dietního stravování (§ 2 odst. 8 vyhlášky o školním stravování). Údaje o plnění výživových norem musí provozovatelé stravovacích služeb uchovávat nejméně po dobu jednoho kalendářního roku.“ (Lukašíková a spol. 2015, s. 8). Kromě výživových norem se kontrolují finanční limity na nákup potravin a kontroluje se i doplňková činnost školského stravovacího zařízení, pokud je vymezena ve zřizovací listině. Dále se kontroluje dodržování hygienických a výrobních postupů, které primárně kontroluje zřizovatel, ale může

se problematikou zabývat i Česká školní inspekce nebo orgán hygienické služby (Koutová, 2009). Kontrolu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci kontroluje státní úřad inspekce práce nebo oblastní inspektorát práce.

2 Vymezení základních způsobů financování aktivit v oblasti základního školství

Do roku 2020 se přímé výdaje na vzdělání poskytovaly krajským a obecním školám a školským zařízením podle skutečného počtu dětí, žáků a studentů uvedeného ve školní matrice pro daný školní rok. MŠMT mezi jednotlivé krajské úřady rozděluje „balík peněz“ na přímé výdaje prostřednictvím republikových normativů (Svoboda 2017, s. 130). Republikový normativ je objem výdajů připadajících na jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání. Po obdržení finančních prostředků z MŠMT krajský úřad provádí na základě směrnice MŠMT č.j.: 28 768/2005-45 rozpis finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 6 školského zákona a stanovuje krajské normativy podle kritérií vymezených vyhláškou č. 310/2018 Sb., o krajských normativních.

Nevýhody tohoto systému byly ve značných rozdílech mezi kraji ve výši krajských normativů. Dále zde nebylo zohledněno věkové složení pedagogů dané školy mající přímý vliv na výši tarifní části platů a fakticky snižující objem prostředků, který řediteli školy zůstal na další (motivační) složky platu. Ředitel školy fakticky přizpůsoboval rozsah poskytovaného vzdělávání objemu peněz na přímé výdaje na vzdělávání na daný kalendářní rok. Školy na úkor pedagogů dofinancovali nepedagogické pracovníky. Tento systém působil negativně na kvalitu poskytovaného vzdělávání, zejména u středních odborných škol. Školy v zájmu získání největšího počtu žáků, a tedy prostředků ze státního rozpočtu, snižovali nároky na přijetí (MŠMT, 2019).

Hlavními cíli změny financování regionálního školství bylo vyrovnat mezikrajové rozdíly a otevřít prostor pro zvýšení kvality vzdělávání v důsledku možnosti menšího počtu dětí a žáků ve třídě bez negativního dopadu do financování. Zásadní změna financování u pedagogické práce je kombinace nákladového a normativního financování. Nový systém je založený na financování reálného objemu výuky a reálné výše tarifních platů pedagogů v MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ a konzervatořích. Zajistí se tak školám dostatek finančních prostředků pro zajištění kvalitní výuky i pro odpovídající odměňování jejich pracovníků. *„Zásadní změnu představuje zavedení nového systému financování pedagogické práce. Pro jednotlivé obory vzdělání je závazným právním předpisem stanoven maximální rozsah vzdělávání hrazený ze státního rozpočtu“* (MŠMT, 2019).

Nepedagogická práce ve školách se financuje zejména prostřednictvím normativů na ředitelství, třídu, odloučené pracoviště. MŠMT pro VOŠ, ZUŠ stanoví oborový normativ na žáka, dítě, studenta.

Rozpis rozpočtu provádí krajský úřad. Prostředky určené pro pedagogické pracovníky nově krajský úřad rozepisuje a poskytuje školám ve výši stanovené ministerstvem. Prostředky pro nepedagogické pracovníky ve ŠD a pro školní stravování se nemění a člení se podle krajských normativů.

Školská stravovací zařízení jsou založena na principu vícezdrojového financování, a tak získávají prostředky jak od státu, tak i prostřednictvím jiných finančních toků. Hlavní finanční tok a zároveň i největší je ze státního rozpočtu, a jedná se konkrétně o finanční prostředky neinvestiční, které financují hlavní činnost zařízení. Další možnost financování je od zřizovatele, jakožto finanční prostředky investiční. Školní stravovací zařízení má možnost tvořit vlastní zisk přes doplňkovou činnost a doplňovat tak hlavní činnost.

Neinvestiční prostředky

Finanční neinvestiční prostředky ze státního rozpočtu jsou přidělovány školám a školským zařízením, které jsou zařazené v rejstříku škol a školských zařízení bez ohledu na zřizovatele. Neinvestiční prostředky se používají na jejich přímé výdaje a mají na ně podle § 160 školského zákona právo všichni zřizovatelé – ministerstvo, územní samosprávný celek, církve, soukromá osoba. Zásadní finanční tok prostředků do školních stravovacích zařízení jde prostřednictvím odboru školství krajského úřadu, v jehož území se zařízení nachází.

Krajský úřad stanovuje krajské normativy podle vyhlášky č. 310/2018 Sb., o krajských normativech. Podle vyhlášky je jednotkou výkonu pro školské stravovací zařízení strážník, a na základě počtu přihlášených strážníků, se stanoví krajský normativ, který určí počet potřebných zaměstnanců a mzdové náklady na jejich zaměstnání pro konkrétní právnickou osobu. Z neinvestičních prostředků jsou hrazeny tyto položky:

- mzdové náklady (platy, mzdy, odstupné, nemocenská, příspěvek za vedení aj.)
- odvody (sociální a zdravotní pojištění, fond kulturních a sociálních potřeb aj.)
- ostatní neinvestiční náklady (cestovné, osobní ochranné pomůcky aj.)
- ostatní provozní náklady – režijní náklady (nájemné, energie, odpisy, voda aj.)

Pokud jsou školská zařízení zřizována MŠMT, pak je dotace ze státního rozpočtu na neinvestiční výdaje poskytována přímo. Pokud je školské stravovací zařízení zřízeno obcí nebo krajem, tak se prostředky přerozdělují pomocí krajských normativů. Pokud dotaci nevyčerpá subjekt v celé její výši, tak se prostřednictvím zřizovatele vrací zpět do státního rozpočtu.

Investiční prostředky

Investiční prostředky hradí zřizovatel dané školy. Pokud se jedná o zařízení založené územním samosprávným celkem, tak jsou tyto výdaje hrazeny z obecních nebo krajských rozpočtů. Pokud se jedná o církevního nebo soukromého zřizovatele, tak jsou investiční výdaje hrazeny z jejich rozpočtu (Eurydice, 2021). Jestliže má školské stravovací zařízení svěřený majetek k hospodaření od zřizovatele, tak investiční prostředky tvoří odpisy hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Tyto prostředky přispívá zřizovatel do investičního fondu podle schváleného odpisového plánu každý měsíc.

Odpisový plán sestavuje subjekt, který má vlastnické nebo jiné právo k majetku, nebo hospodaří s majetkem státu nebo majetkem územních samosprávných celků. Odpisový plán zachycuje míru opotřebení majetku podle předpokládané doby životnosti. Majetek se odpisuje do výše jeho ocenění v účetnictví (Peterová, s. 144).

Dalším zdrojem financování investičního fondu jsou investiční dotace z veřejného rozpočtu. Takové dotace jsou přidělovány individuálně na přesně definovaný účel a příjemci dotací jsou povinni stanovenou účelovost respektovat (Peterová, s.26). Prostředky z investičního fondu mohou být použity na nákup materiálu, jakožto čisticí prostředky, chemie ke kuchyňskému zařízení nebo kancelářské potřeby. Dále mohou být použity na nákup dlouhodobého nebo drobného majetku, jakožto hrnce, talíře a nábytek. Těmito prostředky se mohou zafinancovat i služby poskytnuté od jiných subjektů – rozbory vody, odvoz odpadů a také opravy kuchyňských zařízení a úprava prostor (malování).

Výnosy z doplňkové činnosti

Doplňková činnost školních zařízení zřizované územně samosprávnými celky je upravena v zákoně 250/2000Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. K doplňkové činnosti musí mít zřizovatel povolení ve zřizovací listině a vystavený živnostenský list. Ve zřizovací listině musí být uvedeny okruhy doplňkové činnosti, které navazují na činnost hlavní,

jakožto pronájem prostor, stravování cizích strážníků, prodej zboží aj. Tyto okruhy musí schválit příslušné zastupitelstvo.

Doplňková činnost nesmí být ztrátová a musí být účetně vedena odděleně od činnosti hlavní (Škola Syrovice, 2018). Zisk z doplňkové činnosti se většinou využívá ve prospěch hlavní činnosti na dofinancování režijních nákladů, mezd nebo k pořízení majetku.

Kalkulace ceny stravného

Cena stravného se skládá z finanční normy, osobní režie, věcné režie a v případě doplňkové činnosti i zisku. Finanční norma jsou materiálové náklady na pořízení surovin, které jsou uvedeny v tabulce 4. Osobní režie jsou mzdové náklady na jeden oběd, do kterých se počítá hrubá mzda zaměstnanců stravovacího zařízení, odvody sociálního a zdravotního pojištění, náhrady za pracovní neschopnost a odvod do FKSP. Osobní režie může být rozdílná pro hlavní činnost a pro doplňkovou činnost organizace. Věcná režie jsou materiálové náklady mimo potravin a spotřeba energií na uvaření oběda. Zisk si subjekt u doplňkové činnosti stanovuje sám. Předmětem doplňkové činnosti může být pravidelné stravování cizích strážníků, kteří si stravné hradí v plné výši. Cena stravného pro tuto kategorii strážníků je součet úplných vlastních nákladů (finanční norma + osobní režie + věcná režie) a zisku, který se pohybuje v rozmezí 3-10 % z hodnoty úplných vlastních nákladů.

Ostatní zdroje

Mezi ostatní zdroje financování stravovacích zařízení se řadí rezervní fond, fond odměn a peněžní dary. Mohou se sem zahrnout i dotační programy nebo granty, pokud jsou k dispozici.

Peněžní fondy tvoří finanční prostředky, jejichž využití se předpokládá v budoucích letech. Rezervní fond je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření dané organizace, jehož výše byla schválena zřizovatelem po snížení o případný převod do fondu odměn. „*Rezervní fond se používá k dalšímu rozvoji činnosti organizace, k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady, k úhradě sankcí za porušení rozpočtové kázně a k úhradě své ztráty za předchozí léta*“ (Peterová, s. 40). Pokud zřizovatel udělí souhlas, tak se část fondu může přesunout do investičního fondu. Fond odměn je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření a hradí se z něj odměny zaměstnancům.

Peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů se přidělují do fondu investic, pokud mají specifický účel např. peněžní dar na koupi nového nádobí. Pokud se jedná o peněžní dary bezúčelové, tak se přidělují do rezervního fondu.

3 Charakteristika stravovacích zařízení zřizovaných statutárním městem Hradec Králové

Statutární město Hradec Králové leží na východě Čech na soutoku řek Labe a Orlice. Podle Českého statistického úřadu (2020) žilo ve městě k 1. lednu 2020 celkem 92 939 obyvatel. Město se dělí na 21 částí: Březhrad, Kukleny, Hradec Králové, Malšova Lhota, Malšovice, Nový Hradec Králové, Moravské Předměstí, Piletice, Plačice, Plácky, Plotiště nad Labem, Pražské Předměstí, Pouchov, Věkoše, Třebeš, Svobodné Dvory, Svinary, Slezské Předměstí, Slatina, Rusek a Roudnička.

Statutární město zajišťuje na svém území předškolní, základní a zájmové vzdělávání. Podle náměstka primátora po oblast sociálních věcí, zdravotnictví, školství a životního prostředí Martina Hanouska *„Jde obecně říct, že rozmístění, vybavenost škol i školských zařízení a kvalita poskytovaného vzdělávání v Hradci Králové lze hodnotit za velmi dobrou“* (Informační zpravodaj statutárního města Hradec Králové Radnice, 2020). Pro zajištění dobré úrovně vzdělání město Hradec Králové zřizuje tyto instituce a zařízení:

- mateřské školy,
- mateřské školy, které jsou součástí základních škol,
- základní školy,
- základní umělecké školy,
- dům dětí a mládeže,
- školní jídelny pod základními a mateřskými školami,
- školní poradenské pracoviště Mozaika.

Hradec Králové zřizuje 11 samostatných mateřských škol a 10 mateřských škol pod ředitelstvím základních škol. Předškolní vzdělávání se tak zajišťuje ve 33 pracovištích mateřských škol s celkovým počtem 117 tříd a maximálním počtem 2 950 míst ke vzdělávání. Statutární město Hradec Králové zřizuje 16 úplných základních škol a 1 školu malotřídní (Malšova Lhota). Základní vzdělávání se poskytuje na 17 školách s maximální kapacitu 9 415 vzdělávacích míst. Dále město zřizuje 2 základní umělecké školy – ZUŠ Habrmanova a ZUŠ Střezina, které jsou určeny pro umělecké vzdělávání a umožňují podchytit a vzdělávat většinu nadaných i výrazně talentovaných jedinců. Celková kapacita základních uměleckých škol je 3 210 míst. Město také zřizuje Dům dětí a mládeže, které poskytuje zájmové vzdělávání (příměstské tábory, letní tábory, soutěže pro školy aj.). Statutární město Hradec Králové

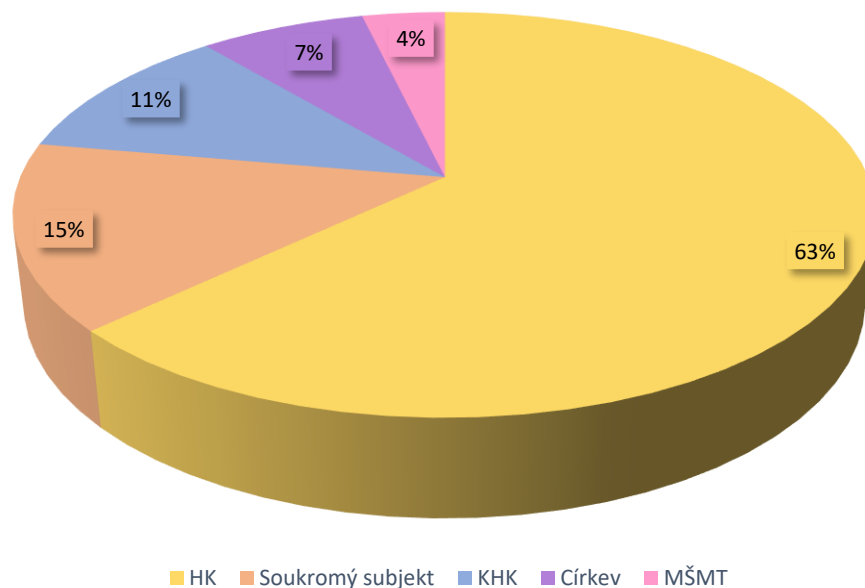
zajišťuje školské poradenství při pracovišti Mozaika, které poskytuje služby v oblasti řešení vztahových potíží dětí ve věku 3-15 let. Všechny instituce zajišťující vzdělávání na předškolní, základní a zájmové úrovni jsou zobrazeny na obrázku 1.

Obrázek 1 – Mapa městských ZŠ a MŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Na území města Hradce Králové zajišťují mimo statutárního města základní vzdělávání i jiní zřizovatelé. Královehradecký kraj zřizuje 3 základní školy, které jsou určeny pro děti se speciálními potřebami. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je zřizovatelem Dětského diagnostického ústavu. Dalším zřizovatelem jsou soukromé subjekty, které zřizují na území města 4 základní školy. Církevním zřizovatelem dvou základních škol je Římskokatolické biskupství. Celkem je v Hradci Králové 27 základních škol a jejich rozdělení podle zřizovatelů je zobrazeno v obrázku 2.

Obrázek 2 – Zřizovatelé základních škol

Zdroj: vlastní zpracování podle stavu v rejstříku škol a školských zařízení k 31. 3. 2021

Školní stravování na základních školách v působnosti města Hradec Králové

Řešení zajištění školního stravování v rámci hradeckých základních škol zřizovaných městem proběhlo v procesu optimalizace škol a školských zařízení v letech 2006-2010. V rámci tohoto procesu se řešily různé aspekty na danou problematiku od centrální školní jídelny (i kuchyně), až po rozmístění vlastní výroby jídel probíhající na několika různých místech. V praxi se osvědčilo řešení, které se s minimálními obměnami používá doposud. Zavedený model byl sestaven tak, aby zajistil dostatečně pestré složení nabízejících jídel a minimalizovaly se náklady na distribuci. Kromě toho, většina kuchyní má ve stávajícím provozovaném systému školního stravování pro případ většího rozsahu uzavření jídelny (porucha, rekonstrukce, přestavba) tzv. „náhradní“ zajištění kapacity.

V současné době město Hradec Králové zajišťuje stravování žáků městských základních škol ve 13 jídelnách a 4 výdejnách, které jsou vyobrazeny na následujícím obrázku.

Obrázek 3 – Mapa jídelen a výdejen městských ZŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Základní školy se zapojují do projektů, které pomáhají optimalizovat kvalitu stravování, jakožto Zdravá škola, Víím, co jím, Ovoce do škol, Mléko do škol aj. V několika jídelnách pracuje nutriční poradce, a tak mají školní jídelny možnost zajistit vhodnou dietní stravu pro diabetiky a celiaky v rámci odborné spolupráce. V současné době se dietní stravování na území města Hradce Králové zajišťuje ve školních jídelnách MŠ Čtyřlístek, ZŠ Habrmanova, ZŠ Milady Horákové, ZŠ Štefánikova a ZŠ Štefcova.

Každá školní jídelna a výdejna má vzhledem ke stávajícím podmínkám stanovenou denní kapacitu, která je uvedena ve školském rejstříku. Kapacita nabízeného stravování se odvíjí především od prostorových podmínek v daném místě a potřebného technického vybavení, které je v majetku jednotlivých subjektů (škol). V tabulce 5 je zobrazena současná kapacita všech zařízení při základních školách, která činí celkem 13 636 jídel na den. Počet přihlášených strávníků denně je celkem 11 185 a průměrné využití stravovacích zařízení je tak 80,81 %.

Tabulka 5 – Kapacita stravovacích zařízení ZŠ 2019/20

Kapacita stravovacích zařízení ZŠ 2019/20			
Název subjektu	Kapacita	Počet strávníků	% využití kapacity
ZŠ Štefcova	1 500	1 278	85,20
ZŠ Bezručova	1 350	1 089	80,67
ZŠ SNP	1 200	1 011	84,25
ZŠ Štefánikova	1 200	935	77,92
ZŠ Milady Horákové	1 100	856	77,82
ZŠ Josefa Gočára	900	762	84,67
ZŠ Sever	870	730	83,91
ZŠ Pouchov	800	685	85,63
ZŠ Pohádka	750	589	78,53
ZŠ Svobodné Dvory	700	622	88,86
ZŠ Úprkova – výdejna	640	535	83,59
ZŠ Habrmanova	600	568	94,67
ZŠ Kukleny	600	495	82,50
ZŠ Jiráskovo náměstí – výdejna	520	350	67,31
ZŠ Plotiště – výdejna	415	306	73,73
ZŠ Nový Hradec Králové	350	285	81,43
ZŠ Malšova Lhota – výdejna	141	89	63,12
Celkem	13 636	11 185	-
Průměr	-	-	80,81

Zdroj: vlastní zpracování podle údajů výročních zpráv škol

4 Analýza nákladů na provoz vybraných stravovacích zařízení

Cílem této kapitoly je analyzovat způsob financování vybraných stravovacích zařízení v působnosti města Hradec Králové a zhodnotit jejich hospodaření. K analýze hospodaření byla vybrána tři zařízení školního stravování: Základní škola Sever, Základní škola SNP a Základní škola Milady Horákové.

Základní škola Sever je příspěvková organizace, která se nachází v centru Slezského Předměstí města Hradce Králové. Součástí školy je školní jídelna, která má kapacitu 870 osob. Jídelna vaří obědy pro výdejnu v Mateřské škole Slunečnice, a tak je zároveň i vývařovnou.

Základní škola SNP je příspěvková organizace, která se nachází v městské části Slezské Předměstí. Součástí školy je školní jídelna, která má kapacitu 1 200 osob. Školní jídelna stravuje žáky základní školy a její zaměstnance, dále studenty ze Soukromé obchodní akademie, studenty ze Soukromé jazykové školy a cizí strážníky.

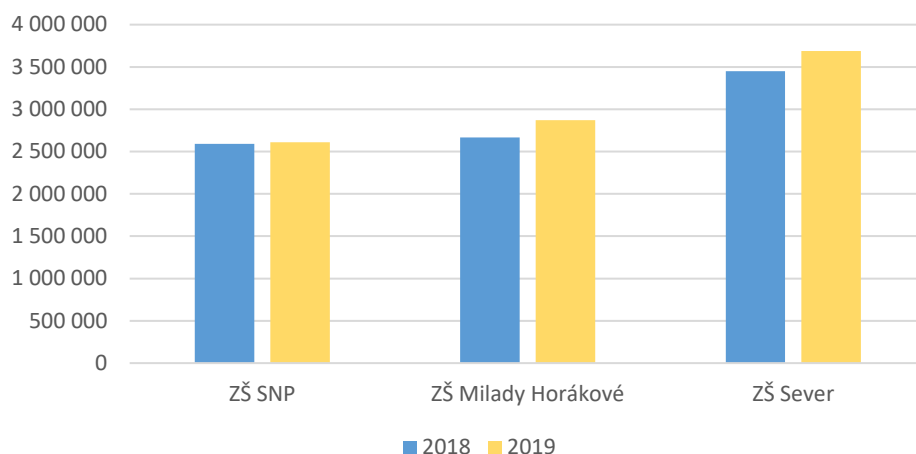
Základní škola Milady Horákové je příspěvková organizace, která se nachází v městské části Moravské Předměstí. Součástí školy je školní jídelna, která má kapacitu 1 100 osob. Školní jídelna stravuje žáky základní školy, její zaměstnance a cizí strážníky. Jídelna je součástí projektu „Zdravá školní jídelna“ a také poskytuje dietní stravování.

Strážníci si ve všech zkoumaných jídelnách objednávají přes objednávací software Strava.cz. Menu se skládá z polévky, hlavního jídla, nápoje a pravidelným doplňkem jsou zeleninové nebo ovocné saláty, kompoty nebo čerstvé ovoce.

Příjmy ze státního rozpočtu a rozpočtu města

Všechny výše zmíněné školy jsou zřizovány městem Hradec Králové a jsou financovány ze státního rozpočtu a z rozpočtu města. Ze státního rozpočtu finanční prostředky plynou do školských zařízení přes krajský úřad Královehradeckého kraje. Ten stanovuje krajské normativy a tyto finanční prostředky jsou určeny na mzdy pracovníků škol a školských zařízení. Obrázek 4 zobrazuje výši finančního příspěvku ze státního rozpočtu v letech 2018-2019. Příjmy ze státního rozpočtu byly v roce 2019 navýšeny u všech zkoumaných škol. Nejvyšší státní

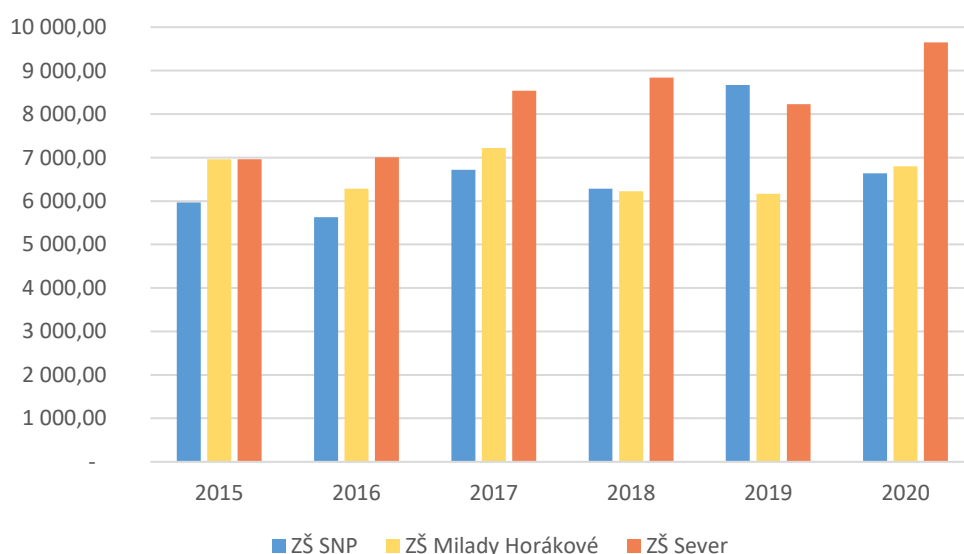
příspěvek získává školní jídelna ZŠ Sever, která funguje také jako vývažovna pro výdejnu na Mateřské škole Slunečnice. Krajský normativ pro školní jídelnu, která funguje jako vývažovna a zároveň jako školní jídelna, se navyšuje o 0,7 násobek, a tak škola dostává ze státního rozpočtu větší objem neinvestičních prostředků.

Obrázek 4 – Finanční příspěvek ze státního rozpočtu na školní jídelny 2018-2019

Zdroj: výroční zprávy škol

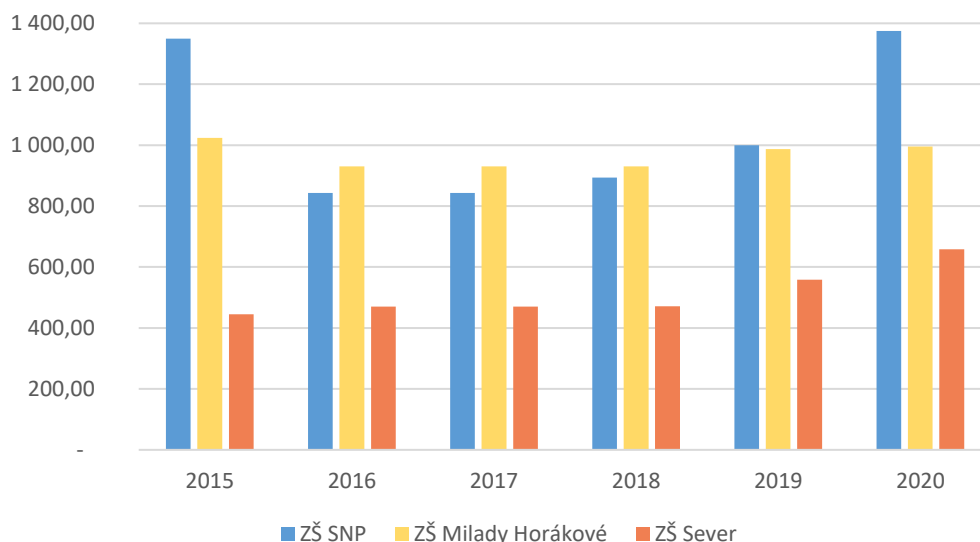
Dále je školám poskytován příspěvek od zřizovatele a základní školy z něj hradí provozní a investiční náklady. Na obrázku 5 je zobrazen finanční příspěvek od zřizovatele na základní školy v období 2015-2020. Z grafu je zřejmé, že hodnoty příspěvku meziročně kolísají. Nejvyšší objem finančních prostředků v porovnání základních škol získala Základní škola Sever z důvodů oprav a obnov vybavení v průběhu let 2017-2020.

Obrázek 5 – Finanční příspěvek od zřizovatele na základní školy 2015-2020 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle údajů z rozpočtů města Hradec Králové

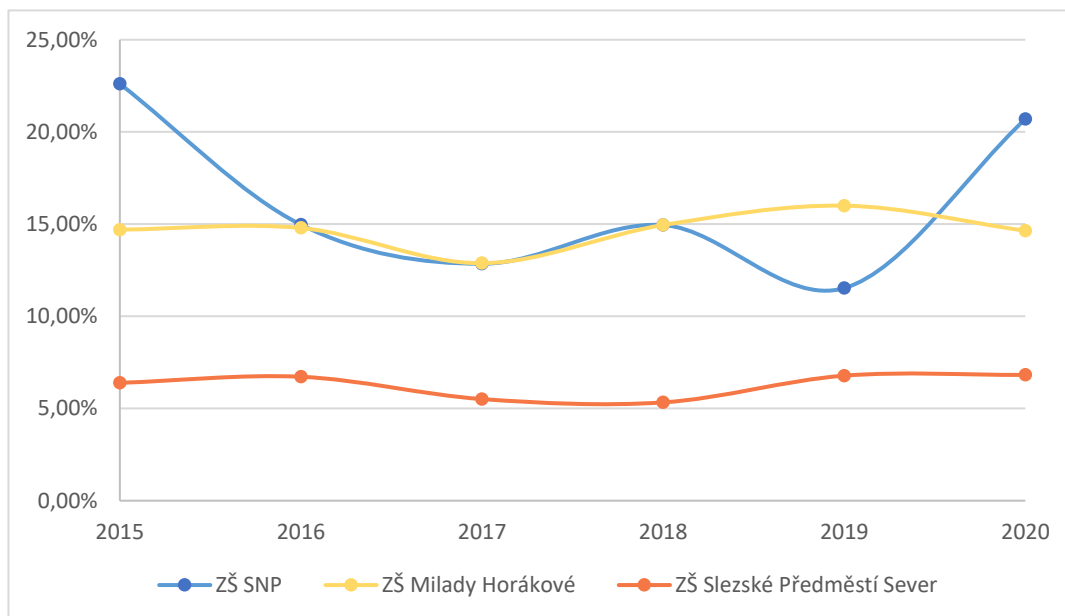
Všechny výše zmíněné základní školy mají svěřený majetek k hospodaření. Investiční prostředky školní jídelny tvoří odpisy majetku, které zřizovatel přispívá do investičního fondu školy podle odpisového plánu každý měsíc. Na obrázku 6 je zobrazen příspěvek na školní jídelny od zřizovatele v období 2015-2020. Příspěvek školních jídelen se za posledních 5 let výrazně změnil u Základní školy SNP. V letech 2015 a 2020 provedla obnovu gastrovybavení ve školní jídelně, což je podrobněji zobrazeno v kapitole 4.1.

Obrázek 6 – Finanční příspěvek od zřizovatele na školní jídelny 2015-2020 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle údajů z rozpočtů města Hradec Králové

Na obrázku 7 je zobrazen procentuální podíl rozpočtu jídelen na celkový rozpočet od zřizovatele v období 2015-2020. Základní škola SNP v roce 2015 měla podíl příspěvku na školní jídelnu 22,61 % z celkového rozpočtu. Ovšem v následujících čtyřech letech byl zaznamenán pokles až na 11,53 %. Školní jídelna měla několik položek, které bylo nutné obnovit. V roce 2020 škola dosáhla podílu nad 20 % a její rozpočet činil 1 374,67 tis. Kč. Na Základní škole Milady Horákové a Základní škole Sever se procentuální podíl mezi lety výrazně neměnil.

Obrázek 7 – Podíl příspěvku na jídelny od zřizovatele 2015-2020

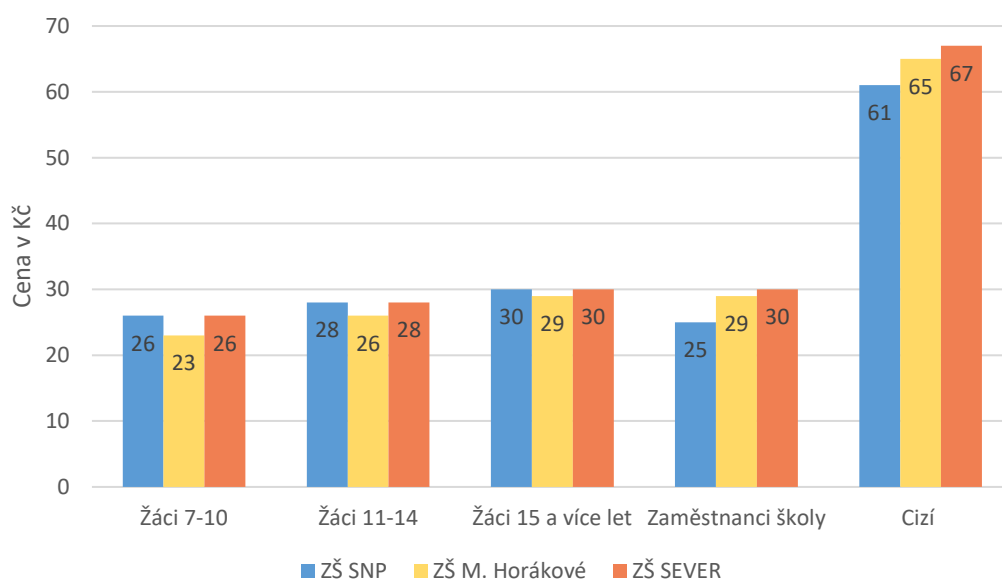
Zdroj: vlastní zpracování podle údajů z rozpočtů města Hradec Králové

Cena obědů

Školní stravování pro žáky je dotované státem, proto je možné jej poskytovat pouze tehdy, jestliže splňuje všechny požadavky stanovené aktuální legislativou (viz výše zmiňované). Podle školského zákona je možné odebírat dotované obědy pouze v době školního vyučování, pokud je žák přítomen. V případě, že žák onemocní, může za sníženou cenu zakoupit pouze oběd v první den nemoci a v dalších dnech si může oběd vyzvednout za plnou cenu. U stravování, které zajišťuje školské zařízení se rozlišuje, zda se jedná o stravování žáků, zaměstnanců školy nebo cizích strávníků. Pro zaměstnance platí stejná pravidla, jako u žáků. Pokud zaměstnanec odebírá obědy v době omluvené nepřítomnosti v práci, musí platit plnou cenu oběda. Cizí strávníci platí plnou cenu oběda vždy.

Na obrázku 8 je zobrazena cena dotovaného stravného v jednotlivých kategoriích na sledovaných základních školách. Graf je rozčleněn do kategorií: žáci 7-10 let, žáci 11-14 let, žáci 15 a více let, zaměstnanci školy a cizí strávníci. Dotované stravné znamená, že stát platí mzdové a režijní náklady, a rodič tak platí pouze hodnotu potravin. Nejnížší ceny za oběd pro žáky má Základní škola Milady Horákové, která si za oběd pro kategorii 7-10 let účtuje 23 Kč, pro kategorii 11-14 let 26 Kč a pro kategorii 15 a více let 29 Kč. Nejlevněji se stravují

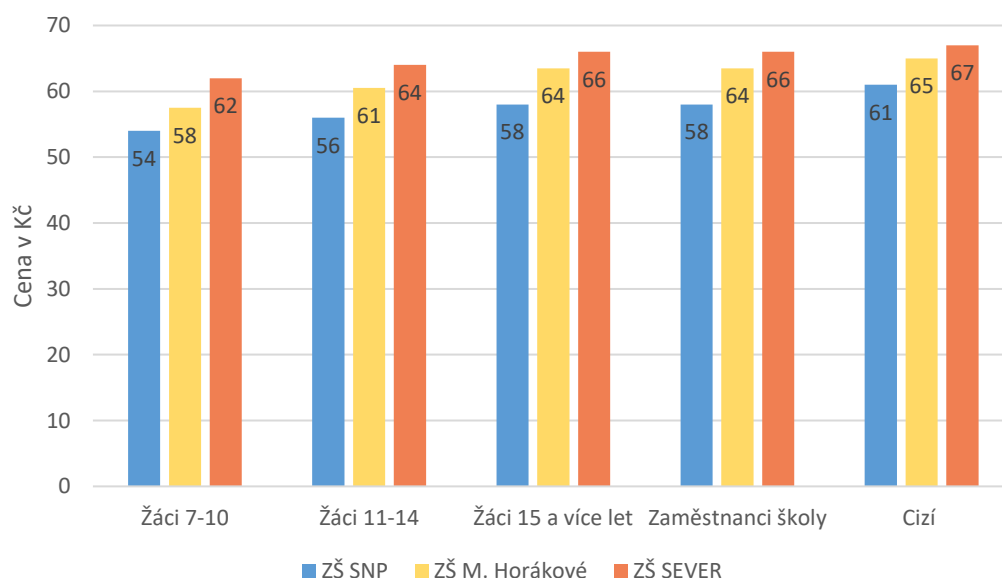
zaměstnanci a cizí strávníci na Základní škole SNP, kde za oběd zaměstnanci zaplatí 25 Kč a cizí strávník 61 Kč.

Obrázek 8 – Výše stravného

Zdroj: vlastní zpracování podle jednotlivých řádů jídel

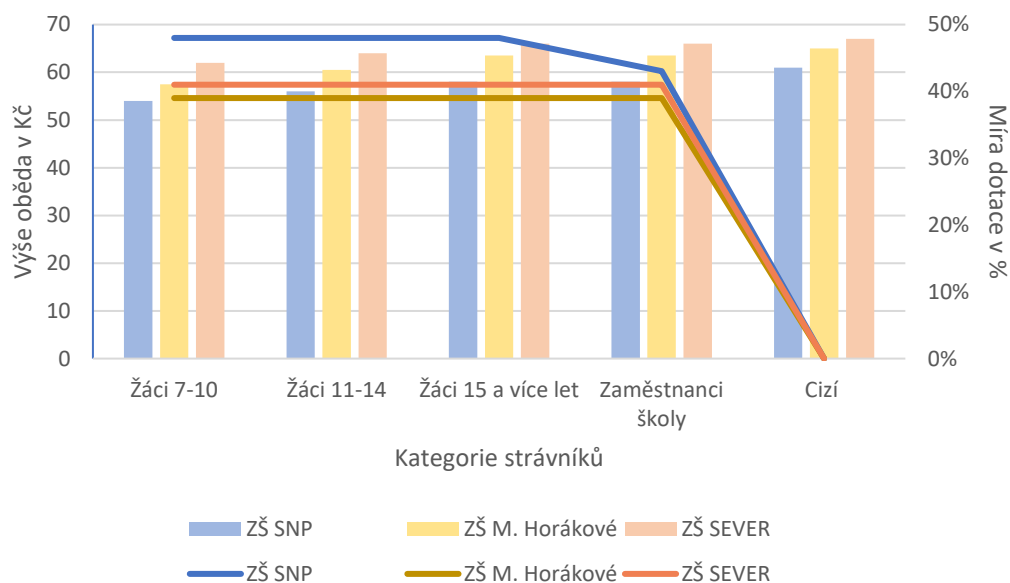
Na obrázku 9 je zobrazena plná výše stravného na zkoumaných základních školách. Plná cena zahrnuje hodnotu potravin, mzdové a režijní náklady. Nejvyšší ceny stravného v plné ceně má ve všech kategoriích Základní škola Sever.

Obrázek 9 – Výše stravného, plná cena

Zdroj: vlastní zpracování podle jednotlivých řádů jídel

Na obrázku 10 je porovnávána výše plné ceny oběda a míra její dotace. Graf je rozdělen na hlavní a vedlejší osu. Na pravé straně grafu se nachází hlavní osa, na které jsou zobrazeny hodnoty plných cen obědů. Na levé straně grafu se nachází vedlejší osa, na které je zobrazena hodnota míry dotace na obědy jednotlivých škol v různých kategoriích. Z obrázku je zřejmé, že jsou školní obědy výrazně dotovány. Na Základní škole SNP se jedná o míra dotace je pro žáky 48 % a pro zaměstnance 43 %. Na Základní škole Milady Horákové je míra dotace ve všech kategoriích 39 % a na Základní škole Sever je míra dotace ve všech kategoriích 41 %.

Obrázek 10 – Porovnání výše plné ceny oběda a míry dotace na oběd

Zdroj: vlastní zpracování

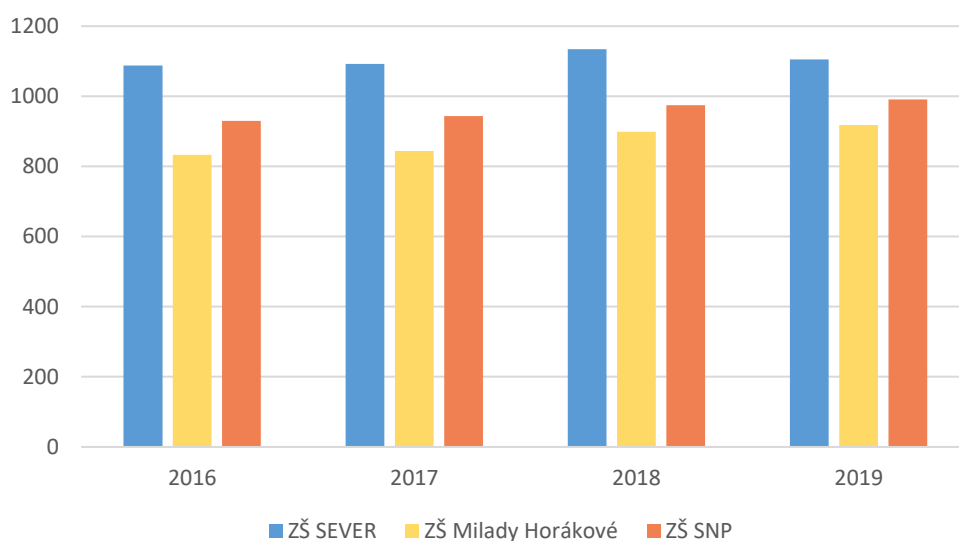
Počet strávníků a počet vydaných obědů 2016-2019

Počty strávníků a počty uvařených obědů jsou pokladem pro rozpis rozpočtu dotace na přímé neinvestiční výdaje, které provádí odbor školství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje prostřednictvím krajských normativů. Tyto dotace jsou zdrojem financování pracovníků školní jídelny a určují kolik pracovníků a kolik financí může kraj poslat na mzdy do školy.

Počty strávníků a vydaných obědů se v roce 2020 neuváděly, jelikož školní jídelny nefungovaly standardním způsobem a údaje byly zkreslené. Školní jídelny fungovaly pouze polovinu roku, protože byly kvůli pandemii Covid-19 a vládním nařízením uzavřeny.

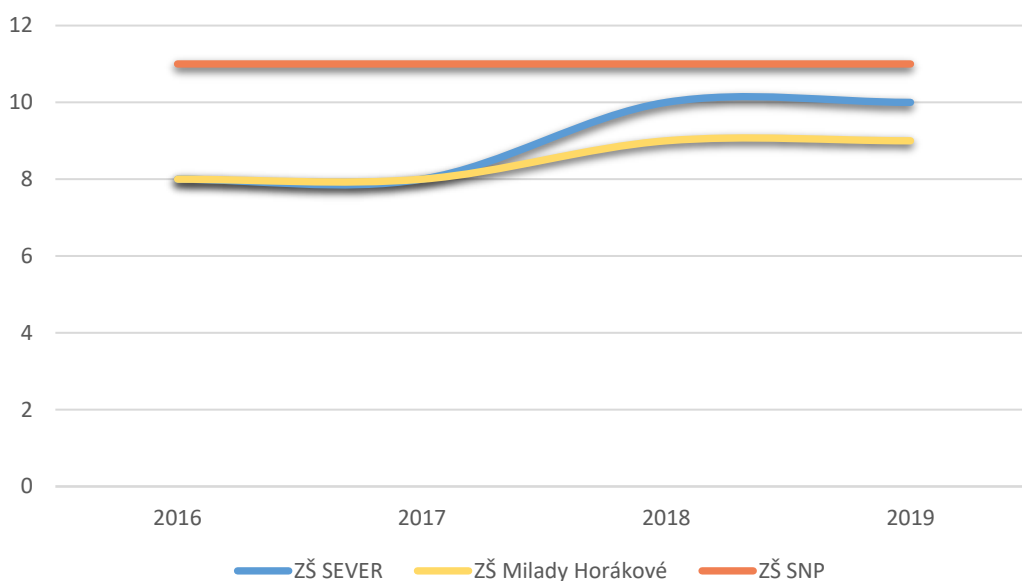
Na obrázku 11 jsou uvedeny počty strávníků, kteří během let 2016-2019 odebrali alespoň jeden oběd. Graf je rozčleněn podle let a škol a do počtu vydaných obědů se počítají žáci ZŠ, zaměstnanci ZŠ, studenti SŠ a VOŠ a cizí strávníci. Počty strávníků mají během let stabilní

růst. Nejvíce strážníků je na Základní škole Sever, které se ve sledovaném období zvýšil počet strážníků o 2 % z 1 088 na 1 105. V roce 2018 ve škole bylo přihlášených dokonce 1134 strážníků, a tak škola dosáhla na vyšší krajský normativ a počet zaměstnanců se zvýšil z původních 8 na 10, což je vidět na obrázku 12. Druhý největší počet strážníků má Základní škola SNP, která v roce 2019 měla 991 strážníků, což je o 6 % strážníků víc než v roce 2016. Počet pracovníků školy se v průběhu let neměnil. Největší nárůst strážníků zaznamenala Základní škola Milady Horákové z 833 na 918, což je nárůst o 9 %. Počet zaměstnanců se zvýšil o jednoho pracovníka v roce 2018.

Obrázek 11– Počet přihlášených strážníků celkem 2016-2019

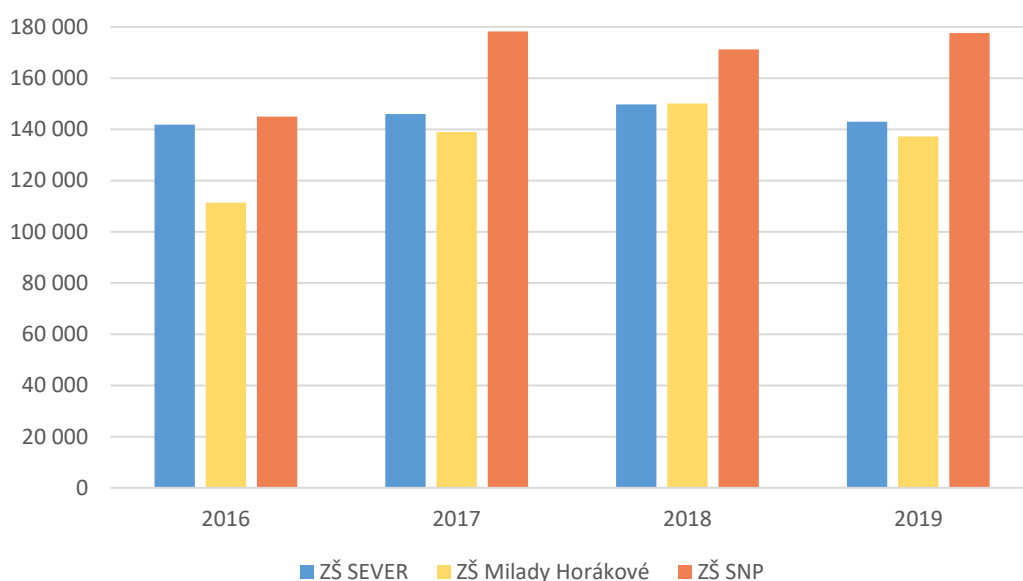
Zdroj: vlastní zpracování podle interních údajů škol

Obrázek 12 – Počet pracovníků školní jídelny 2016-2019

Zdroj: vlastní zpracování podle výročních zpráv škol

Na obrázku 13 jsou zobrazeny počty vydaných obědů v období 2016-2019 na vybraných školách. Graf je rozčleněn podle let a škol a do počtu vydaných obědů se počítají žáci ZŠ, zaměstnanci ZŠ, studenti SŠ a VOŠ a cizí strážníci. Graf je poměrně kolísavý a nejvíce obědů z porovnaných škol vydala Základní škola SNP v roce 2019, která vydala 177 600 obědů na 991 strážníků, což je v průměru 179 obědů za rok na strážníka. Základní škola Milady Horákové v roce 2019 vydala 137 192 obědů na 918 strážníků, což je v průměru 150 obědů za rok na strážníka. Základní škola Sever vydala v roce 2019 143 025 obědů na 1105 strážníků, což je v průměru 129 obědů za rok na strážníka. Z toho vychází, že školní jídelnu na Základní škole SNP navštěvuje nejvíce pravidelných strážníků za rok.

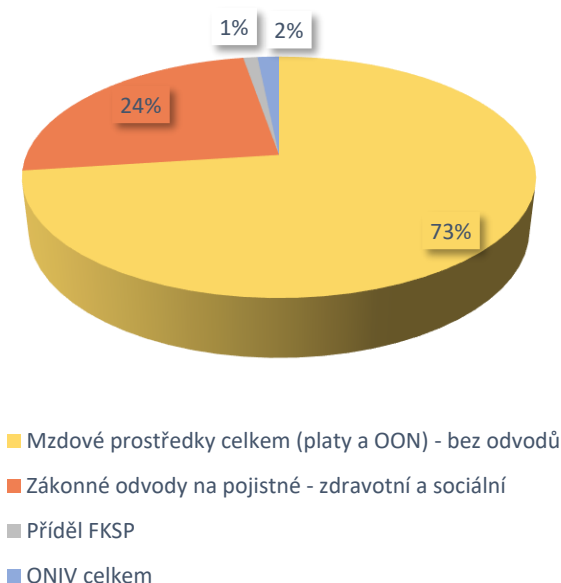

Obrázek 13 – Počet vydaných obědů celkem 2016-2019

Zdroj: vlastní zpracování podle interních údajů škol

Analýza příjmů a nákladů na provoz školní jídelny ZŠ Milady Horákové 2016-2020

Rozpisy příjmů a nákladů jsou prezentovány na školní jídelně ZŠ Milady Horákové v následujících grafech. Náklady školní jídelny se člení na mzdové a provozní. Mzdové prostředky se získávají ze státního rozpočtu a na obrázku 14 je zobrazen průměrný procentuální podíl složek mzdy. Z celkového objemu státních finančních prostředků jich 73 % připadne na mzdové náklady, 25 % na zákonné odvody, 2 % na ONIV a 1 % na FKSP.

Obrázek 14 – Rozdělení státního příspěvku

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů školní jídelny

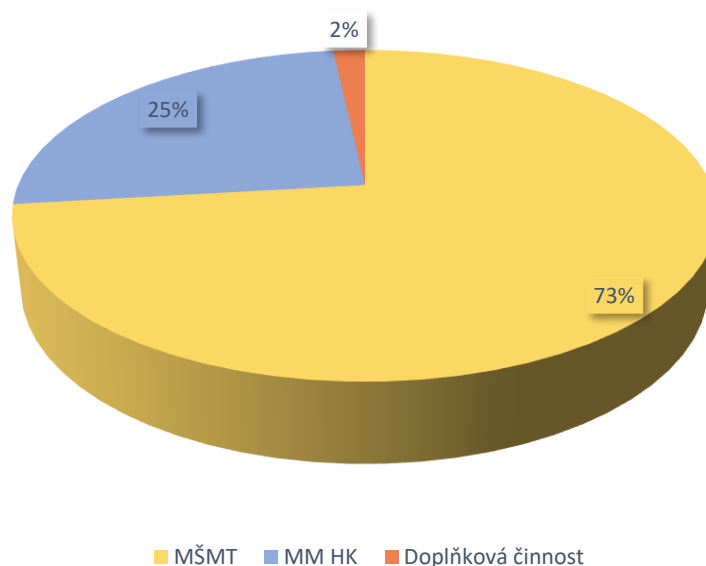
Provozními náklady jsou náklady, které udržují jídelnu v chodu: elektrická energie, voda, teplo, plyn, nákup materiálu a majetku, který je popsán v kapitole 4.1. Provozní náklady školní jídelny hradí zřizovatel, tj. statutární město Hradec Králové. Příjmy školní jídelny ze státního rozpočtu se používají na neinvestiční náklady. Příjmy od zřizovatele na provozní náklady. Základní škola Milady Horákové má ve zřizovací listině zřizovatelem povolenou doplňkovou činnost. Ta jí povoluje generovat zisk z prodeje obědů veřejnosti. V tabulce 6 jsou zobrazeny údaje o zisku školní jídelny z doplňkové činnosti. Finanční prostředky, které se získávají doplňkovou činností se stávají součástí rozpočtu školy a hradí se z nich investiční náklady. V roce 2020 byl zisk použit k povinné spoluúčasti na úhradě za vybavení kuchyně multifunkční pánví s automatickým zdvihem košů (viz tabulka 7).

Tabulka 6 – Doplnková činnost školní jídelny

Doplnková činnost za období 1. 1. 2016-31. 12. 2019				
	Cizí strávníci	Vydané obědy pro cizí	Zisk z 1 oběda	Celkem
2016	86	11 090	1,58 Kč	17 522 Kč
2017	89	13 270	1,58 Kč	20 967 Kč
2018	120	18 820	1,31 Kč	24 654 Kč
2019	165	23 640	3,69 Kč	87 232 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle interních zdrojů

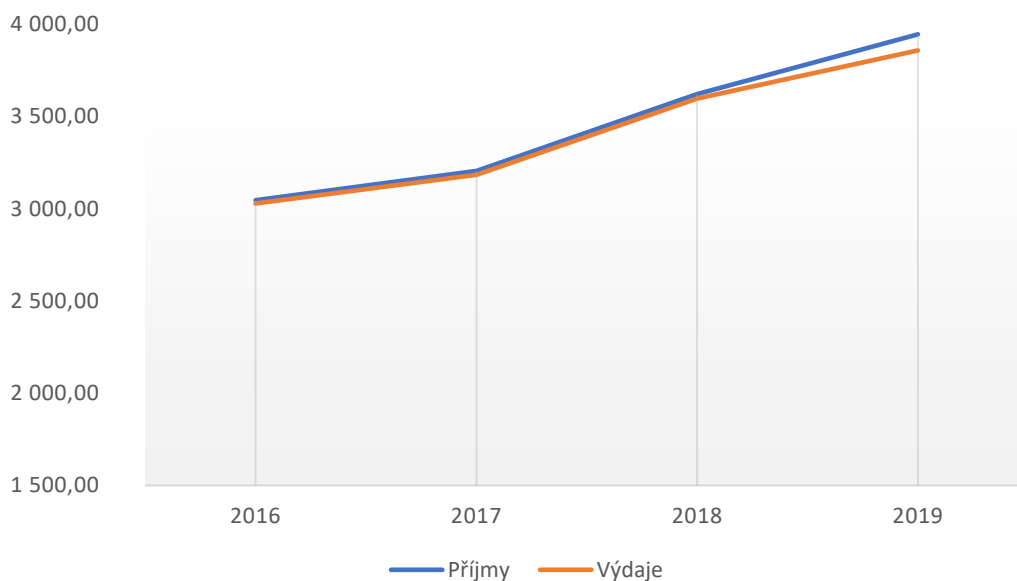
Na obrázku 15 je zobrazen podíl jednotlivých finančních zdrojů na výnosech školní jídelny.

Obrázek 15 – Podíl finančních zdrojů na výnosech

Zdroj: vlastní zpracování

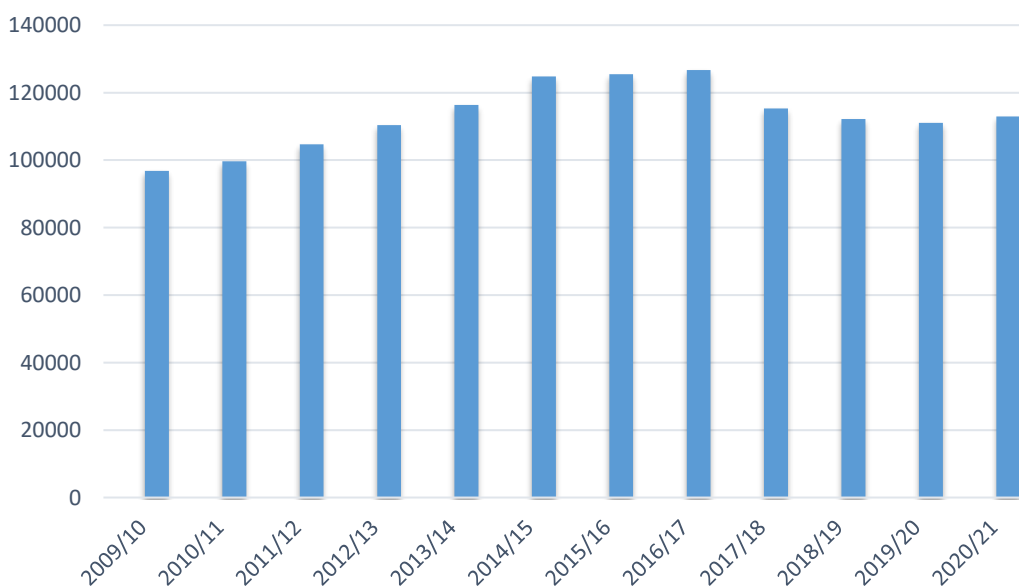
Na obrázku 16 jsou zobrazeny příjmy a výdaje školní jídelny v letech 2016-2019. Z grafu je zřejmé, že se jedná o vzestupný trend a školní jídelna ve všech letech zaznamenala zlepšený hospodářský výsledek.

Obrázek 16 – Příjmy a výdaje školní jídelny 2016-2019 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování

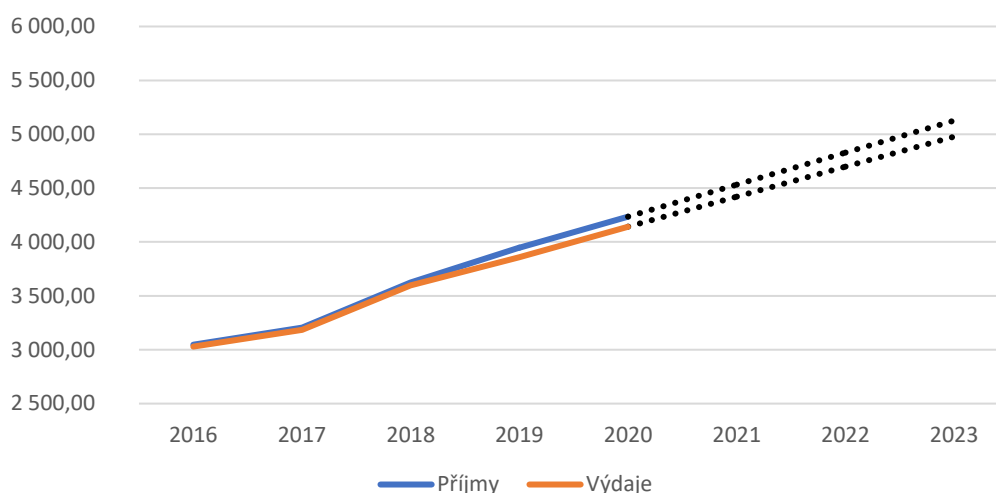
Předpověď budoucího vývoje hospodaření školní jídelny se může zjistit dvěma způsoby. První způsob je o počtu dětí zapsaných do 1. ročníku základního vzdělávání, který je zobrazen na obrázku 17. Z obrázku je zřejmý mírně kolísavý průběh za posledních 11 let. Lze předpokládat, že zvyšující se trend, který je zobrazen ve školním roce 2020/21, bude pokračovat i v dalších letech. Z tohoto důvodu lze předpokládat zvýšení výnosů a nákladů na hlavní činnost školní jídelny v dalších letech.

Obrázek 17 – Děti zapsané do 1. ročníku základního vzdělávání

Zdroj: ČSÚ, 2020

Druhý způsob zjištění budoucího vývoje je použití trendové analýzy. Ta předpovídá hodnotu na základě existujících hodnot pomocí lineární regrese. Prognóza vývoje v letech 2021-2023 je zobrazena na obrázku 18 a ukazuje rostoucí trend, který dokládá, že v roce 2023 budou celkové příjmy školní jídelny 5 126 266, což je o 40 % více než v roce 2016. Rok 2020 byl nestandardní z důvodů celosvětové pandemie Covid-19. Školní jídelna byla dlouhodobě uzavřena a její činnost byla omezená nebo částečně úplně přerušena. V oblasti výdajů se tak subjekty potýkaly s dopady opatření vlády proti šíření Covid-19 a mělo to negativní dopad na výnosy z hospodářských aktivit. Vzhledem k opatřením nebylo možné činnost školních jídelen řádně vykazovat. Do této prognózy nemohly být údaje relevantně zaneseny.

Obrázek 18 – Analýza vývoje školní jídelny 2020-2023

Zdroj: vlastní zpracování

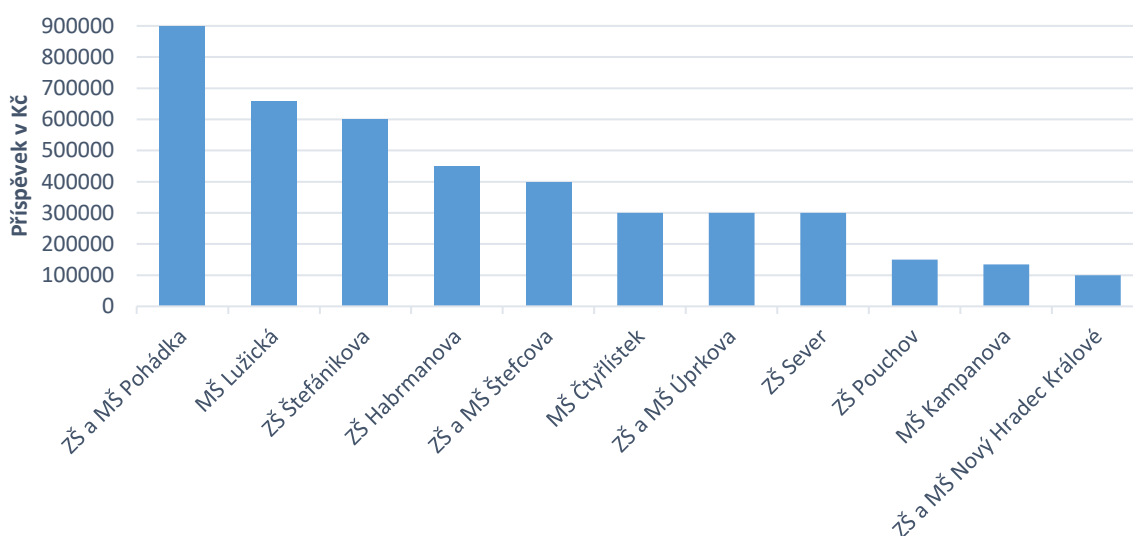
Analýza nákladů na rozvoj vybraných stravovacích zařízení

Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže vytvořil koncepční dokument rozvoje škol a školských zařízení na období 2016-2020 zřizovaných statutárním městem Hradec Králové. Koncepční dokument je v souladu se strategickým plánem rozvoje města do roku 2030, který představuje vizi města, ve které je Hradec Králové v roce 2030 centrem školství a vzdělanosti a vyhlášeným univerzitním městem. Tento dokument je také v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020, které zpracovává MŠMT.

V tomto dokumentu je obsažena detailní analýza stavu hradeckých mateřských, základních, základních uměleckých škol a školních zařízení před rokem 2016 a jsou zde stanoveny

koncepční záměry – cíle rozvoje do roku 2020. V oblasti školních jídelen byly stanoveny cíle, které mají zajistit navýšení finančních prostředků na opravy a údržbu, na obnovu vybavení zařízení školního stravování v souladu s platnými hygienickými normami a zajistit finanční prostředky potřebné k navázání spolupráce s nutričním terapeutem.

V rámci těchto cílů byla provedena modernizace materiálních podmínek a technického vybavení zařízení školního stravování. Prostředky pro tuto oblast byly získávány do roku 2019 z finančního vypořádání příslušného roku. V období 2016-2018 bylo na investiční činnost vyhrazeno celkem 4 295 000 Kč, ze kterých se nakoupilo vybavení kuchyní, jakožto konvektomaty, elektrické kotle, varné kotle, multifunkční pánve, myčka nádobí, nábytek do školní jídelny a objednávkový a výdejní terminál. Na obrázku 19 jsou zobrazeny vynaložené investiční finanční prostředky mezi jednotlivými školami. Největší objem finančních prostředků připadl Základní škole a Mateřské škole Pohádka, která z těchto prostředků nakoupila vybavení kuchyně, konvektomat s elektrickým bojlerem a myčku nádobí za celkovou sumu 900 000 Kč. Naopak nejmenší objem finančních prostředků – 100 000 Kč připadl Základní škole a Mateřské škole Nový Hradec Králové, která zakoupila novou multifunkční pánev.

Obrázek 19 – Vynaložené investiční finanční prostředky 2016-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle údajů odboru školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže HK

V roce 2019 nebyla z finančního vypořádání žádná investiční činnost v oblasti stravování realizována. Odbor školství v tomto roce provedl analýzu u všech stravovacích subjektů a zaměřil se při tom na materiální vybavení, především na stav a stáří zařízení. Z analýzy vyplynulo, že ve stravovacích zařízeních je několik kritických položek, které musí být obměněny. Proto byly z rozpočtu města v roce 2020 vyjednány pro tyto účely 4 miliony Kč, které byly se zapojením fondů jednotlivých škol použity na obnovu zařízení. Školy použily finanční prostředky ze svých fondů, jimiž pokryly polovinu pořizovací ceny kritických položek a druhá polovina byla dofinancována městem z výše uvedených 4 milionů. Z tabulky 7 je zřejmé, že bylo obměněno celkem 12 zařízení v 9 školních kuchyních, a to v celkové pořizovací hodnotě 7 154 000 Kč. Nové zařízení se pořizovalo v některých případech s víceúčelovou technologií, které slučují několik spotřebičů do jednoho zařízení (konvektomaty, multifunkční pánve).

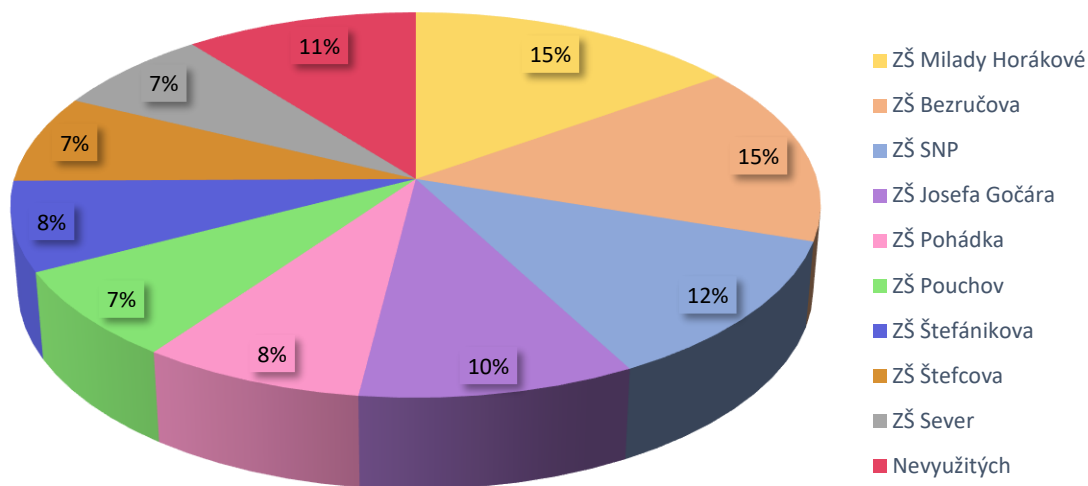
Tabulka 7 – Obnova vybavení v roce 2020

Obnova vybavení v roce 2020		
Název školy	Gastrotechnika	Poskytnutý příspěvek (Kč)
ZŠ Pohádka	multifunkční pánve	315 000
ZŠ Štefcova	konvektomat	295 000
ZŠ Slezské Předměstí Sever	konvektomat a banketový aktivní vozík	288 000
ZŠ SNP	multifunkční pánve	484 000
ZŠ Pouchov	konvektomat	300 000
ZŠ Štefánikova	konvektomat	300 000
ZŠ Milady Horákové	el.multifunkční pánve s autom. zdvihem košů	605 000
ZŠ Bezručova	multifunkční pánve a konvektomat	600 000
ZŠ Josefa Gočára	multifunkční pánve a dvouplášťový kotel	390 000
Celkem		3 577 000

Zdroj: vlastní zpracování podle údajů odboru školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže HK

Na obrázku 20 je zobrazen podíl jednotlivých škol na příspěvku od města pro obnovu kritických položek v roce 2020 ve stravovacích zařízeních při základních školách. Největší podíl získala Základní škola Milady Horákové, která vybavila kuchyň novou elektrickou multifunkční pánví s automatickým zdvihem košů za celkovou sumu 1 210 000 Kč, přičemž od města získala příspěvek 605 000 Kč, které činí 15 % z vyjednaných 4 milionů. Nejmenší podíl – 7 % získala

Základní škola Slezské Předměstí Sever, která zakoupila konvektomat a banketový aktivní vozík za celkovou sumu 576 000 Kč, přičemž od města získala příspěvek 288 000 Kč. Z dohodnuté sumy 4 milionů nebylo využito 11 %, což činí celkem 423 000 Kč, které budou použity na obnovu gastrovybavení v dalších letech.

Obrázek 20 – Podíl jednotlivých škol na příspěvku pro obnovu gastrovybavení 2020

Zdroj: vlastní zpracování podle údajů odboru školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže HK

5 Formulace závěrů a doporučení

Školní jídelny jsou financovány ze státního rozpočtu a rozpočtu města. Finanční prostředky z MŠMT plynou do školských zařízení přes krajský úřad Královehradeckého kraje, který stanovuje krajské normativy. Tyto finanční prostředky jsou určeny na mzdy pracovníků škol a školských zařízení. Nejvyšší příspěvek z porovnávaných školských zařízení získala školní jídelna při Základní škole Sever, která je zároveň vývařovnou. Krajský normativ se pro tento typ zařízení navyšuje o 0,7 násobek, a tak škola získává ze státního rozpočtu větší objem neinvestičních prostředků. Z finančního příspěvku od zřizovatele základní školy hradí provozní a investiční náklady. Z celkového rozpočtu vybraných základních škol se na školní jídelny vyhradilo ve sledovaných letech v průměru 14 %.

Vytyčený cíl, kterým bylo zajistit navýšení finančních prostředků na opravy, údržbu a na obnovu vybavení zařízení školního stravování byl dosažen. Na obnovu vybavení se za 5 let podařilo vyhradit 7,87 milionů Kč. Dalším záměrem bylo zajistit finanční prostředky potřebné k navázání spolupráce s nutričním terapeutem. Tento cíl byl rovněž naplněn, neboť dietní stravování se v současné době provozuje v 5 školních jídelnách.

Analýzou hospodaření školní jídelny ZŠ Milady Horákové bylo zjištěno, že největší podíl příjmů tvořila dotace ze státního rozpočtu. Tyto finanční prostředky byly ze 73 % použity na mzdové náklady. Druhou nejvyšší položkou byly finanční prostředky od zřizovatele, které byly použity na provozní náklady a představovaly 25 %. Jedinou možností povolenou zřizovatelem, jak může školní jídelna získávat finanční prostředky nad rámec rozpočtu je doplňková činnost. Na základě analýzy hospodaření zaujímala 2 % z celkových příjmů jídelny. Celkové výnosy vykazovaly rostoucí tendenci a školní jídelna dosahovala ve všech sledovaných letech zlepšující se výsledek hospodaření. Ten následně převedla do investičního fondu a zafinancovala ním v roce 2020 nové vybavení v kuchyni.

K vyšší ziskovosti školní jídelny ZŠ Milady Horákové lze doporučit provozování vývařovny pro přílehlé mateřské školy. Pokud by školní jídelna fungovala zároveň jako vývařovna, zvýšil by se příspěvek za státního rozpočtu na mzdy. Dále lze v oblasti investičních dotací doporučit pravidelné sledování jednotlivých dotačních titulů, které jsou vypisovány MŠMT, KHK nebo MMHK. Jídelna by měla důrazně prosazovat u zřizovatele zavedení plánu obnovy vybavení, který by reagoval na potřeby postupné investiční obnovy.

Počet žáků zapsaných do 1. ročníků na základních školách se zvyšuje, čehož lze předpokládat navýšení nákladů a výnosů na hlavní činnost školní jídelny v dalších letech. Trendová analýza předpovídá rostoucí vývoj v období 2021-2023. Podle této analýzy by měly být v roce 2023 celkové příjmy školní jídelny ZŠ Milady Horákové 5 126 266, což je o 40 % více než v roce 2016.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat způsob financování stravovacích zařízení na základních školách v působnosti statutárního města Hradec Králové. Účelem bylo zhodnotit hospodaření stravovacích zařízení a zformulovat prognózu očekávaného vývoje s dopady na školy a příslušné zřizovatele. Dílčím cílem bylo zhodnotit rozvoj školských zařízení v období 2015-2020.

Hlavního cíle bylo dosaženo podrobnou analýzou hospodaření školní jídelny při Základní škole Milady Horákové a víceúrovňovou komparací vybraných školních jídelen v jednotlivých letech. Dílčího cíle bylo dosaženo pomocí analýzy jednotlivých stravovacích zařízení, které byly zapojeny do rozvoje školských zařízení 2015-2020.

Komparací byla ve sledovaných letech zaznamenána korelace mezi počtem strážníků a počtem pracovníků školní jídelny. U většiny školních jídelen se potvrdil trend přímé úměry v navýšení počtu strážníků a navýšení počtu pracovníků školní jídelny. Školní obědy jsou pro žáky a její zaměstnance výrazně dotovány a náklady na obědy se neplatí v plném rozsahu.

Z analýzy hospodaření je dále patrné, že financování školních stravovacích zařízení je dostatečné z hlediska mzdových a provozních nákladů. Většinou se neklade velký důraz na plánovanou obměnu technického vybavení kuchyní, a tak jsou z investičního hlediska zařízení nedostatečně financovaná. Dosud nebyl vytvořen ani rámcový plán, který by reagoval na postupnou investiční obnovu. Vysoce přínosným prvkem v hospodaření školní jídelny je tak doplňková činnost. Tímto způsobem je subjekt postupně schopen zajistit částečnou obnovu vybavení, na které v rozpočtu většinou nezbývají finanční prostředky.

Dílčí cíle v oblasti rozvoje školních stravovacích zařízení, zřizovaných městem Hradec Králové byly splněny. V letech 2015-2020 bylo zajištěno navýšení jednorázových finančních investičních prostředků.

V této práci je zmíněno několik finančních toků, kterými mohou být školské stravovací zařízení financovány. Dalším ze zdrojů, který může být použit na investiční náklady, je fond Evropské Unie. Analýza fondů Evropské Unie tak může být další výzkumnou oblastí popisované problematiky. Cílem následné analýzy může být hledání možností zapojení školních stravovacích zařízení do Evropských dotačních programů a najít tím řešení základního financování školních jídelen.

Seznam použité literatury a pramenů

- [1] Česká-republika: Financování předškolního a školního vzdělávání. In: *National Policies Platform: Eurydice* [online]. Evropa: European Commission, 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/early-childhood-and-school-education-funding-21_cs
- [2] Česká-republika: Organizace soukromého sektoru vzdělávání. *National Policies Platform: Eurydice* [online]. Evropa: European Commission, 2021 [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-private-education-21_cs
- [3] Informace o postupu při založení nové školy. In: *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Česká republika: © 2013 – 2021 MŠMT, - [cit. 2021-02-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/informace-o-postupu-pri-zalozeni-nove-skoly>
- [4] Jak funguje školství zřizované městem Hradec Králové? *Informační zpravodaj statutárního města Hradec Králové Radnice*. Hradec Králové, 2020, **2020**(33), 2.
- [5] KOUTOVÁ, Jitka. Školní stravování a Česká školní inspekce. In: *Jidelny.cz* [online]. Česká republika: © 2002-2016 Jidelny.cz a dodavatelé obsahu, 2009 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://www.jidelny.cz/show.aspx?id=865>
- [6] KRČÁLOVÁ, Gabriela. Státní vs. soukromé vzdělávání. Za školné vyžadujte kvalitu. In: *Zonky times* [online]. Česká republika: © 2021 Benxy, 2018 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://www.zonky.cz/zonkytimes/statni-vs-soukrome-vzdelavani-za-skolne-vyzadujte-kvalitu/>
- [7] LUKAŠÍKOVÁ, Ivana, Alexandra KOŠTÁLOVÁ, Jana KŘEČKOVÁ, Anna NIKLOVÁ, Anna PACKOVÁ, Miroslava SLAVÍKOVÁ a Zdeňka TRESTROVÁ. *Rádce školní jídelny*. 1. Praha: Státní zdravotní ústav, 2015. ISBN 978-80-7071-345-7.
- [8] MADEJ, Martin. Vztah školské příspěvkové organizace a jejího zřizovatele. *Správní právo: odborný časopis pro oblast státní správy a správního práva*. Praha, 2017, **50**(4), 202-217.
- [9] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). *Změny financování regionálního školství: Semináře pro úředníky obecních úřadů obcí s rozšířenou působností*. Česká republika, 2019.

- [10] NESEJT, Pavel. Soukromá nebo státní základní škola? Není rozdíl! In: *Finance* [online]. Česká republika: Copyright 2021 Internet Info, 2003 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/32366-soukromanebo-statni-zakladni-skola-neni-rozdilu/>
- [11] Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže. *Problematika školního stravování ve školách*. Hradec Králové, 2020.
- [12] Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže. *Státní správa a samospráva ve školství*. Hradec Králové, 2018.
- [13] PEKOVÁ, J., JETMAR, M., TOTH, P. Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.
- [14] PETEROVÁ, H. Finanční hospodaření územních samosprávných celků. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2016. ISBN 978-80-86976-35-8.
- [15] Počet obyvatel v obcích. In: *Český statistický úřad* [online]. Česká republika: ČSÚ, 2020 [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/pocet_obyvatel_v_obcich
- [16] Poslání, cíle a působení AZŠJ, z.s. In: *Asociace zřizovatelů školních jídelen, z. s.* [online]. Česká republika: © Asociace zřizovatelů školních jídelen, z.s., 2020, 2016 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <http://az-skolnijidelny.cz/poslani-cile-a-pusobeni-azsj-z-s/>
- [17] PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-2789-9.
- [18] Směrnice pro doplňkovou činnost – cizí stravníci. In: *Škola Syrovice* [online]. Česká republika: © 2020, 2018 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.skolasyrovice.cz/smernice-pro-doplňkovou-cinnost-cizi-stravnici/>
- [19] SVOBODA, F. *Ekonomika veřejného sektoru*. Praha: Ekopress, 2017. ISBN 978-80-87865-35-4.
- [20] Školy a školská zařízení – školní rok 2019/2020. In: *Český statistický úřad (ČSÚ)* [online]. Česká republika: ©2020, 2020 [cit. 2021-04-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/skoly-a-skolska-zarizeni-skolni-rok-20192020#>
- [21] VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. Karviná: Paris, 2018. ISBN 978-80-87173-41-1.

- [22] *Vyhláška č. 107/2005 Sb., vyhláška o školním stravování.* In: Česká republika: Sbírka zákonů České republiky, 2005, ročník 2005, částka 34, číslo 107. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-107>
- [23] *Vyhláška č. 128/2009 Sb., vyhláška o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty.* In: Česká republika: Sbírka zákonů České republiky, 2009, ročník 2009, částka 38, číslo 128. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-128>
- [24] *Vyhláška č. 310/2018 Sb., vyhláška o krajských normativech.* In: Česká republika: Sbírka zákonů České republiky, 2018, ročník 2018, částka 154, číslo 310. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-310>
- [25] *Základní škola. Církevní základní škola a mateřská škola ve Zlíně* [online]. Česká republika: -, - [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.czsclin.cz/skola/>
- [26] *ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ ČINNOSTÍ, OBSAHU A FOREM PRÁCE ČESKÉ ŠKOLNÍ INSPEKCE.* In: *Česká školní inspekce* [online]. Česká republika: © 2020 ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE, 2018 [cit. 2021-04-08]. Dostupné z: <https://www.csicr.cz/cz/Inspekci-cinnost-QL/Inspekci-cinnost>
- [27] *Zákon č. 250/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.* In: Česká republika: Sbírka zákonů České republiky, 2000, ročník 2000, částka 73, číslo 250. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>
- [28] *Zákon č. 3/2002 Sb., zákon o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech).* In: Česká republika: Sbírka zákonů České republiky, 2002, ročník 2002, částka 2, číslo 3. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3>
- [29] *Zákon č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).* In: Česká republika: Sbírka zákonů České republiky, 2004, ročník 2004, částka 190, číslo 561. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

Přílohy

Příloha A – Zřizovací listina	56
Příloha B – Spotřební koš	59

ZŘIZOVACÍ LISTINA

Usnesením Zastupitelstva města Hradec Králové č. ZM/2009/1622 ze dne 29.09.2009, ve smyslu ustanovení § 84 odst. 2 písm. e), zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) a ustanovení § 27 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a v souladu s ustanovením § 178 odst. 1 písm. a) a § 179 odst. 1, písm. a), c) a odst. 4 písm. b) zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), byla schválena zřizovací listina příspěvkové organizace s názvem

Základní škola a Mateřská škola Josefa Gočára, Hradec Králové, Tylovo nábřeží 1140

Čl. I Zřizovatel

Název zřizovatele: Statutární město Hradec Králové
Sídlo: československé armády 408
502 00 Hradec Králové
Okres: Hradec Králové
IČ: 00268810
(dále jen zřizovatel)

Čl. II Příspěvková organizace

Název organizace: Základní škola a Mateřská škola Josefa Gočára, Hradec Králové,
Tylovo nábřeží 1140
Sídlo: Tylovo nábřeží 1140, 500 02 Hradec Králové
IČ: 75041511
(dále jen organizace)

Čl. III Vymezení hlavního účelu a předmětu činnosti

Příspěvková organizace vykonává činnost těchto druhů škol a školských zařízení:

- Základní škola** uskutečňuje základní vzdělávání v souladu s cíli základního vzdělávání uvedenými v § 44 a podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“).
- Mateřská škola** uskutečňuje předškolní vzdělávání v souladu s cíli předškolního vzdělávání uvedenými v § 33 a podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 školského zákona.
- Školské zařízení pro zájmové vzdělávání** - školní družina, uskutečňuje zájmové vzdělávání podle § 111 a podle vzdělávacích programů uvedených v § 5 školského zákona.
- Zařízení školního stravování** poskytuje školské služby podle § 119 školského zákona. Zařízení školního stravování zajišťuje vedle školního stravování dětí a žáků, také závodní stravování zaměstnanců příspěvkové organizace v souladu s vyhláškou č. 84/2005 Sb., o nákladech na závodní stravování a jejich úhradě v příspěvkových organizacích zřízených územními samosprávnými celky, ve znění pozdějších předpisů.

Čl. IV Statutární orgán organizace

1. Statutárním orgánem je ředitel, který je v souladu s ustanovení § 166 odst. 2 školského zákona jmenován a odvoláván Radou města Hradce Králové.
2. Ředitel jako statutární orgán řídí činnost příspěvkové organizace, jedná jejím jménem navenek a to ve všech záležitostech, které se organizace týkají.
3. Práva a povinnosti ředitele při řízení organizace stanoví § 164 a § 165 školského zákona. V pracovněprávních vztazích se řídí příslušnými pracovně právními předpisy.
4. Ředitel dále vydává v souladu s platnými právními předpisy vnitřní směrnice, zejména organizační řád, pracovní řád a kontrolní řád, zodpovídá za hospodárné využití svěřených prostředků a majetku organizace, zodpovídá za dodržování předpisů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a krizového řízení v organizaci a za dodržování směrnic vydaných zřizovatelem.
5. Ředitel jmenuje a odvolává z řad zaměstnanců svého zástupce, který v době jeho nepřítomnosti jedná za organizaci v plném rozsahu a řídí organizaci v rozsahu stanoveném ředitelem. Jmenuje-li více zástupců, určí jejich pořadí a rozsah, v jakém každý z nich jedná.

Čl. V Vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele svěřeného majetku organizaci

1. Organizace je oprávněna využívat ke své činnosti majetek ve vlastnictví zřizovatele na základě smlouvy o výpůjčce č. 116/2006 ze dne 30.11.2006, ve znění Dodatku č. 1, která definuje rozsah vypůjčeného majetku a práva a povinnosti organizace při nakládání s tímto majetkem.
2. Organizaci se nesvěřuje žádný jiný majetek ve vlastnictví zřizovatele k hospodaření.
3. Nabývat majetek pro svého zřizovatele může organizace pouze s jeho předchozím písemným souhlasem.

Čl. VI Vymezení nabývání majetku do vlastnictví organizace

1. Majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, bez ohledu na způsob nabytí, nabývá organizace do svého vlastnictví, pokud zvláštní právní předpis¹⁾ nebo tato zřizovací listina nestanoví jinak.
2. Za majetek se k tomuto účelu považují stálá a oběžná aktiva, zejména dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek, zásoby, pohledávky a finanční majetek.
3. Případy, kdy je k nabytí majetku v jednotlivých případech potřebný souhlas zřizovatele jsou vymezeny v čl. VII. této zřizovací listiny.
4. Při svém hospodaření a nakládání s majetkem postupuje organizace s péčí dobrého hospodáře v souladu se zvláštním právním předpisem¹⁾ a souvisejícími účetními a daňovými předpisy.
5. Pokud se stane majetek, který organizace nabyla do svého vlastnictví bezúplatným převodem od svého zřizovatele, pro ni trvale nepotřebný, nabídne ho přednostně bezúplatně zřizovateli, případně s ním naloží dle rozhodnutí zřizovatele.
6. Organizace není oprávněna pořizovat do svého vlastnictví žádný nemovitý majetek.
7. Vyjádřením souhlasu pro nabývání majetku potřebného k výkonu hlavní činnosti do vlastnictví organizace dle tohoto článku nejsou dotčena práva zřizovatele na odvody a finanční vypořádání v souladu se zvláštním právním předpisem¹⁾.

¹⁾ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných rozpočtů

Čl. VII

Souhlas zřizovatele pro nabytí majetku do vlastnictví organizace

1. Organizaci je touto zřizovací listinou udělen souhlas zřizovatele pro nabývání majetku potřebného k výkonu její hlavní činnosti do jejího vlastnictví, a to pro nabývání majetku všemi způsoby pouze s výjimkou plynoucí z čl. VI. odst. 6, čl. VII. odst. 2 a 3.
2. Organizaci je touto zřizovací listinou dále udělen souhlas zřizovatele pro přijetí peněžitého daru účelově neurčeného potřebného k výkonu její hlavní činnosti.
3. V případech nabytí majetku darem, s výjimkou peněžitého daru účelově neurčeného, nebo děděním je organizace povinna zajistit předchozí písemný souhlas zřizovatele nabytím majetku v každém jednotlivém případě. Souhlas musí zřizovatel vyjádřit vždy před uskutečněním právního úkonu, tedy před uzavřením příslušné smlouvy. Bez předchozího souhlasu je právní úkon neplatný. Orgánem příslušným k vyjádření souhlasu je rada města.

Čl. VIII.

Doplňková činnost

1. Organizace je oprávněna vykonávat následující okruhy doplňkové činnosti:
 - a) pořádání odborných kurzů a jiných vzdělávacích akcí pro děti a dospělé, včetně lektorské činnosti
 - b) stravovací služby pro cizí strážníky, hostinská činnost
 - c) kopírovací služby
 - d) výroba a prodej učebních pomůcek
 - e) pronájem, za podmínky dodržení ustanovení čl. IV. Smlouvy o výpůjčce.
2. Doplňková činnost se povoluje za účelem lepšího využití hospodářských možností organizace a odbornosti svých zaměstnanců; tato činnost nesmí narušovat plnění hlavního účelu.
3. Vedlejší činnost sleduje organizace odděleně a dbá na to, aby nebyla ztrátová. Vytvořený zisk může použít pouze pro svou hlavní činnost.

Čl. IX

Doba na kterou je organizace zřizována

Organizace se zřizuje na dobu neurčitou .

Čl. X

Závěrečná ustanovení

1. Vydáním této zřizovací listiny není přerušeno trvání organizace, jejích práv a povinností tak, jak byla tato organizace zřízena usnesením Zastupitelstva města Hradce Králové č.ZM/2006/2036 ze dne 19.12.2006.
2. Zrušuje se Zřizovací listina Základní školy a Mateřské školy Josefa Gočára, Hradec Králové, Tylovo nábřeží 1140, vydaná dne 08.01.2007, včetně jejích změn a dodatků.
3. Tato zřizovací listina nabývá účinnosti dnem 1.10. 2009.

v Hradci Králové dne: - 7 -10- 2009

.....
Ing.Otakar Divíšek
primátor města

primátor: Koman

Věková skupina strávníků	Druh a množství vybraných potravin v gramech na strávnicka a den (jak nakoupeno)									
	Maso	Ryby	Mléko tekuté	Mléčné výrobky	Tuky volné	Cukr volný	Zelenina celkem	Ovoce celkem	Brambory	Luštěniny
3-6 r. přesnídávka, oběd, svačina	55	10	300	31	17	20	110	110	90	10
7-10 r. oběd	64	10	55	19	12	13	85	65	140	10
11-14 r. oběd	70	10	70	17	15	16	90	80	160	10
15-18 r. oběd	75	10	100	9	17	16	100	90	170	10
Celodenní stravování										
3-6 r.	114	20	450	60	25	40	190	180	150	15
7-10 r.	149	30	250	70	35	55	215	170	300	30
11-14 r.	159	30	300	85	36	65	215	210	350	30
15-18 r.	163	20	300	85	35	50	250	240	300	20